

Tibuok Kalibutan nga Miting sa Pagbansay sa mga Pangulo

“Pagtukod og Matarung nga Kaliwatan”

PEBRERO 9, 2008

ANG SIMBAHAN NI JESUKRISTO SA
MGA SANTOS SA ULAHING MGA ADLAW

Gimantala sa
Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw
Dakbayan sa Salt Lake, Utah

© 2008 pinaagi sa Intellectual Reserve, Inc.
Ang tanang mga katungod gigahinGiim
printa sa Estados Unidos sa Amerika

Pagtugot sa Iningles: 5/07
Pagtugot sa paghubad: 5/07
Hubad sa: *Worldwide Leadership Training Meeting, "Building Up a Righteous Posterity," February 9, 2008*
06761 853

Mga Sulod

Kinatibuk-ang mga Pattern ug Tino nga mga Kinabuhi	2
<i>Elder Jeffrey R. Holland</i>	
Ang Pamahayag mahitungod sa Pamilya	4
<i>Presidente Boyd K. Packer</i>	
Panaghisgutan	10
<i>Elder Dallin H. Oaks</i>	
<i>Elder Jeffrey R. Holland</i>	
<i>Julie B. Beck</i>	
<i>Susan W. Tanner</i>	
<i>Cheryl C. Lant</i>	
Usa ka Dalangpan gikan sa Kalibutan	29
<i>Presidente Thomas S. Monson</i>	

Kinatibuk-ang mga Pattern ug Tino nga mga Kinabuhi

ELDER JEFFREY R. HOLLAND

Sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

Nagpadayon nga Paghatag og Gibug-aton mahitungod sa Pamilya

Brothers and sisters, giabi-abi namo kamo sa atong 2008 nga tibuok kalibutan nga sibya sa pagbansay sa mga pangulo. Ang atong tema karon, ang “Pagtukod og Matarung nga Kaliwatan,” sumpay sa nagpadayon nga paghatag og gibug-aton sa Simbahan kabahin sa mga butang nga may labot sa pamilya. Duha ka tuig na ang nakalabay, ang sibya nagtutok sa hilisgutan nga “Pagsuporta sa Pamilya,” naglakip sa tambag nga atong hisgutan karon.

Inyo usab nga nadungog ang ubang gipamulong ug nasulat nga

mga mensahe, lakip na ang gisulat pag-ayo nga mga pulong gikan sa Unang Kapangulohan kabahin sa panginahanglan sa pagpalig-on ug pagpanalipud sa pamilya. Usa niini nga mga sulat, nga ipabasa sa mga sakrament miting ug ihatud ngadto sa mga pamilya sa mga home teachers, naglakip niini nga pinulongan:

“Nanawagan kami sa mga ginikanan sa paghatag sa pinakamaayo nilang mga paningkamot sa pagtudlo ug pag-amuma sa anak sa mga baruganan sa ebanghelyo nga mopaduol kanila sa Simbahan.... Bisan unsa ka takus ug angay ang ubang mga buluhaton o mga kalihokan, kini kinahanglang dili tugutan sa pagkuha sa balaang hinatag nga responsibilidad nga ang mga ginikanan ug mga pamilya lamang ang igong makabuhat.”¹

Inyong makita nga kini among gitumong sa tanang mga hamtong sa Simbahan niini nga sibya. Daw talagsaon kini nga ikauban nato ang mga single adult sa diskusyon kabahin sa pagtukod og matarung nga kaliwatan. Apan tiunay nga atong gihatag kana nga imbitasyon. Kamong single adults kinahanglang ug mamahimo gayung mga ginikanan sa umaabot. Ug samtang kamo magplano ug mangandam niana nga kahigayunan, kabahin kamo sa kaliwatan sa inyong mga ginikanan

karon ug sa umaabot. Kami nag-ampo alang sa tanan nga magmatinuuron sa mga baruganan sa pamilya nga gisagup sa Simbahan ug sa inyong mga ginikanan.

Dugang pa, sayud kita nga ang uban dinhi ug sa Simbahan wala pa maminyo, ni ang uban may pamilya nga mihaum subay sa gitudlo nato kanunay sa Simbahan. Makasiguro kamo nga kami sayud sa daghang nagkalain-laing mga kahimtang nga anaa sa atong mga miyembro. Mahal namo ang matag usa kaninyo. Naamgohan usab namo nga samtang magkadaghan ang pamilya nga mabungkag ug samtang ipakawalay bili sa kultura ang kaminyoon, kabataan, ug ang tradisyunal nga de pamilyang kinabuhi, ang mga General Authorities ug mga kinatibuk-ang kadagkuan sa Simbahan mibati og mas dinaliang pagpamulong mahitungod sa mga sulondon ug mga baruganan nga nagsentro sa ebanghelyo. Kay kon dili, ang pagkaanud sa moral nga nasinati sa kalibutan modala gayud kanato sa punto diin ang buotang katawhan sulod ug sa gawas sa Simbahan mawala gayud kon hisgutan ang balaang mga gilauman sa kaminyoon ug mga sumbanan sa mahangtulong pamilya.

Mga Pattern ug mga Sundanan

Tuguti ako nga mogamit og sambingay nga unta mapasabut nako kini nga punto, bisan unsa pa man ang inyong kahimtang sa kaminyoon o sa pamilya. Tungod kay wala koy mas maayong mapangalan, gitawag ko kini og “Ang Sambingay sa Pinatahi nga Sinina.” Ang akong mama, salamat kaniya, usa ka maayo nga mananahi. Sa akong pagkabata, kon nihit ang kwarta, usahay tahian na lang kami niya og sinina nga maoy isul-ob sa eskwelahan. Motan-aw ko og sinina sa tindahan o sa catalogue, ug ang akong mama moingon, “morag

mahimo ko kana.” Pinaagi lang sa pagtan-aw sa sinina, magtabas dayon siya og panapton ug motahi nga susama sa mahalon nga orihinal.

Gipasalamat nako siya sa kaandam ug sa pagkamao nga mohimo niana. Apan wala siya makagusto sa maong paagi. Samtang mahimo niya estudyohan ang gibaligya nga produkto ug hapit masunod kini, ang gusto gayud niya mao ang paggamit og pattern. Ang pattern motabang kaniya sa paghimo og husto nga mga sukod nga sa pikas bahin lisud mailhan. Dugang pa, kon naghimo siya og ikaduha o ikatulo nga sinina, kanunay na siyang nagsunod og orihinal nga pattern, wala na mobalik sa pagsunod sa dili perpekto nga nga larawan.

Siguro nakuha ninyo ang akong punto ug iyaha. Problema gayud ang kapaingnan kon ang usa ka sinina gibuhad gikan sa usa ka sinina nga hinimo gikan sa usa ka sinina. Usa o duha ka sayup sa unang paghimo—nga dili gayud malikayan kon walay pattern—magbalik-balik ug masobrahan, mapalabwan, mas bakikaw, kon mas kadaghan kita mobalik-balik, hangtud sa katapusan ang akong igsusul-ob sa eskwelahan nga dili mapaigo. Ang usa ka bukton taas. Ang pikas mubo. Ang usa ka abagahan ubos paingon sa dughan. Ang pikas ubos sa akong likod. Ug ang atubangan nga butones sa kwelyo sa likod itaod. Makaingon ako kaninyo karon nga ang ingon niana nga postura dili gayud mohaum para sa usa ka bayong-bayong.

Ang Sulundon nga Pattern gikan sa Dios

Karon, hinaut nakatabang kini kaninyo nga masabtan nganong naghigut kita kabahin sa pattern, ang sulundon, sa kaminyoon ug pamilya nga nasayud man kita nga dili tanan karon nagpuyo nianang sulundon nga

Mahimo kitang magkauyon sa sundanan ingon sa kini moabot gikan sa Dios, ug kita makapaningkamot nga kini matinuod kutob sa atong mahimo.

kahimtang. Kini tungod kay daghan ang wala niini, o tingali wala pa gayud makakita, nianang sulundon nga sumbanan ug tungod kay ang ubang panghaylo sa kultura kanunay nagbira kanato palayo niana nga sumbanan, nga gihisgutan namo kabahin sa gusto sa Amahan sa Langit kanato sa Iyang mahangturong plano alang sa Iyang mga anak.

Kinahanglan ang pagpahiangay sa matag usa himoon samtang ang estado sa kaminyoon ug pamilya magkalahi. Apan kitang tanan mahimong magkauyon sa pattern kay gikan kini sa Dios, ug makapaningkamot kita aron matinuod kini kutob sa atong mahimo.

Kaming mga General Authorities ug mga kinatibuk-ang kadagkoan gitawag sa pagtudlo sa Iyang kinatibuk-ang mga balaod. Dayon kamo ug kami magpuyo og tino nga kinabuhi ug kinahanglan mangayo sa giya sa Ginoo mahitungod sa tino nga mga kahimtang. Apan moabut ang pagkalibog sa

kadaghanan ug pagkaanugon sa mga saad sa ebanghelyo kon walay kinatibuk-ang sumbanan ug walay sumbanang doktrinal nga gi-establisar ug sa atong kaso karon, giusab. Mikuha kami og dakong kusog sa pagkasayud nga ang Ginoo misulti kabahin niining mga butanga, ug kami midawat sa Iyang tambag bisan kon dili kini mahimong popular.

Salamat sa pagsabut nganong nabalaka kami sa pagpanalupid sa mga miyembro sa pamilya, bisan pila ang inyong edad, ug nganong namulong kami supak sa mga butang nga moguba sa tanang aspeto sa mahangturong plano sa kalipay sa Dios. Mapasalamaton kaayo kita nga ang Ginoo nag-ingon, “Ako mohatag kaninyo og sumbanan sa tanan nga mga butang, nga kamo dili malimbuangan” (D&P 52:14).

MUBO NGA SULAT

1. Sulat sa Unang Kapangulohan, Peb. 11, 1999.

Ang Pamahayag mahitungod sa Pamilya

PRESIDENTE BOYD K. PACKER

Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

Talagsaon nga mga Hunahuna

Mapasalamaton ako nga makaapil niining miting ug makapangumusta kaninyong tanan sa tibuok kalibutan niining sagrado ug ligdong kaayo nga okasyon sa tingali pinaka importante nga hilisgutan nga mahatag namo kaninyo gikan sa mga pangulo sa Simbahan. Among nakita, ingon sa inyong nakita, ang mga pattern sa kalibutan ug nabalaka pag-ayo kabahin sa mga butang mahitungod sa panimalay ug pamilya.

Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw mao ang

gipahiuli nga Simbahan, ug ang pasiu-na nga pagpaila mao ang pagpakita sa Amahan ug sa Anak ngadto kang Propeta Joseph Smith. Nianang mahinungdanong Unang Panan-awon, sa atong pagtan-aw karon, adunay duha ka talagsaong mga hunahuna ang gipadayag nga naggiya sa Simbahan sukad masukad.

Ang una: Siya ang Amahan. Sa tanang mga pangalan nga ang Dios Mismo maoy naghatag sa Iyang kaugalingon, Iyang gipili ang ngalan nga pinakasud kanatong tanan. Siya atong Amahan. Ato kanang gidawat nga—nga kita mga anak sa Dios. Ug nga ang Anak anaa, nahimo kini nga pagpaila sa pamilya. Ug mao nga ang Amahan ug Anak nagpakita.

Sa usa ka pinadayag nga gihatag pagkahuman gilayon niini, ang Ginoo miingon, “Busa, Ako ang Ginoo, nahibalo sa katalagman nga moabut diha sa mga lumulupyo sa yuta, mitawag sa akong sulugoon si Joseph Smith, Jun., ug namulong ngadto kaniya gikan sa langit, ug mihatag kaniya og mga sugo” (D&P 1:17).

Pagpuyo pinaagi sa Pagpadayag

Ug mao kana’y sinugdanan. Mao kana ang pattern o sundanan, nga

kita molihok ug moorganisar ug mopuyo sumala sa mga pinadayag nga gihatag sa Ginoo. Kini nga mga pinadayag, abi ninyo, gihan-ay sa basahon sa Doktrina ug mga Pakigsaad ug sa mga pinadayag sa Basahon ni Mormon ug Perlas nga Labing Bilihon, naglangkob sa skriptural nga pundasyon alang sa Simbahan.

Atong nakita nga ang Ginoo wala moorganisar sa Simbahan sumala sa mga sundanan sa ubang mga simbahan sa kalibutan. Nga, walay propesyonal nga kaparian. Wala kitay mga seminaryo nga sa ingon moandam sa mga kapariang lalaki o babaye aron mogiya sa Simbahan. Gisumada kini sa lain nga mga pulong nga “ang matag tawo unta mamulong sa ngalan sa Dios ang Ginoo, ... ang Manluluwas sa kalibutan” (D&P 1:20).

Makita nato diha nga pareho ra ang kalalakin-an nga naghupot sa priesthood ug ang kababayan-an nga nagbarug sa ilang tupad. Magtinabangay kita, ug gi-organisar una isip mga pamilya. Kitang tanan adunay katungod nga makadawat og inspirasyon ug pagpadayag, ug pastilan, gikinahanglan gayud nato kini sa kalibutan, ilabi na sa dakong hagit sa pagpadako og pamilya.

Pagpadako og usa ka Matarung nga Kaliwatan

Karon, ang tema niining miting mao ang pagpadako og usa ka matarung nga kaliwatan; usa kini ka obligasyon. Ang unang sugo nga gihatag kang Adan ug Eva mao nga sila managhan ug mopuno sa yuta, ug ang mga proseso sa pagpadaghan ug pagpuno sa yuta gihatag kanila diha sa ilang mga lawas. Ug kana nga sundanan magpadayon sa tanang mga talaan sa kasaysayan sa tawo.

Ang unang sugo nga gihatag ngadto kang Adan ug Eva mao ang pagdaghan ug pagpuno sa yuta. Kana nga sundanan nagpadayon sa tibuok kasaysayan sa tawo.

Mao nga anaa nato ang unang pamilya—si Adan ug iyang asawa, si Eva, ug unya ilang mga anak. Kita nasayud nga adunay gubat sa langit ug dihay pagrebilde ug nga si Satanas gipapahawa. Siya determinado sa pagguba sa buluhaton sa Labawng Makagagahum ug nasayud o maalamon o gani nadasig pag-ayo nga masayud nga ang dapit kon asa siya magsugod sa iyang pagpangguba mao ang pamilya. Atong makita kana sa istorya ni Adan ug Eva. Unya samtang ang kasaysayan sa Simbahan gibuksan, ang responsibilidad sa mga ginikanan ug mga anak mitumaw.

Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan

Dili palang kaayo dugay adunay usa ka kapunungan sa kalibutan nga may kalabutan sa pamilya. Ang United Nations nagpatawag og usa ka konseho sa pamilya didto sa Beijing, China. Nagpadala kita og mga delegasyon sa maong konseho sa pamilya ug sa ubang mga konseho

nga gipahigayon. Ug unya gipahibalo nga usa niini ang pagahimoon duol sa atong punoang-buhatan, ug sa atong hunahuna, “Nan, kon manganhi sila dinhi, mas maayong atong ipahayag ang atong kaugalingon.”

Ang usa ka pamahayag sa Simbahan usa ka mahinungdanon, dako nga pagpahibalo. Gamay ra kaayo niini ang gipagawas sukad sa sinugdanan sa Simbahan. Mga mahinungdanon kini; mga pinadayag kini. Ug nianang panahona, kini sobra lag gamay sa 10 ka tuig ang milabay, ang Kaigsoonan miluwat sa “Ang Banay: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan.” Susama kini sa kasulatan ang gahum niini.

Karon, madungog ninyo sa ubang mga presentasyon nga gihimo ang daghang mga pakisayran sa pamahayag mahitungod sa pamilya. Para nako nga maayo nga katuyoan nga basahon nako kini kaninyo. Kita nasayud nga nabasa na nato kini. Apan kon basahon nato kini og hinay ug

mabinantayon ug litokon kini pag-ayo, mahimong adunay mas daghan pang mga pinadayag kaysa abi nato.

Kon matingala kamo kon nganong ingon kita niini ug kon nganong gihimo nato ang mga butang nga atong gipanghimo ug kon nganong dili kita mohimo sa ubang mga butang nga dili nato buhaton, makita ninyo ang awtoridad niana dinhi niini nga pamahayag sa pamilya. Adunay mga panahon nga kita pasanginlan nga dili matugtanon tungod kay dili kita modawat o mobuhat sa mga butang nga unta gipangbuhat na man sa katilingaban. Aw, ang mga butang nga dili nato buhaton, dili nato buhaton. Ug ang mga butang nga dili nato buhaton, dili nato mabuhat, tungod kay ang sumbanan nga atong gisu-nod Siya ang naghatag.

Akong basahon ang pamahayag kaninyo, ug paminawa kini ug tan-awa

kon dili ba ninyo makita dinhi ang mga butang nga nag-una sa katilingban, sa politika, sa gobyerno, sa relihiyon karon nga nagmugna sa sagad nga mga problema ug kalisud. Ug makakita kamo og mga tubang dinhi. Ug ang mga tubag nga anaa niini mga tubag sa Simbahan.

“Ang Banay: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan”

“Ang Unang Kapangulohan ug Konseho sa Napulog Duha ka mga Apostoles sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw

“Kami, ang Unang Kapangulohan ug ang Konseho sa Napulog Duha ka mga Apostoles sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, namahayag gayud nga ang kaminyoon tali sa usa ka lalaki ug sa usa ka babaye gi-orden sa Dios ug ang pamilya maoy tumong sa plano sa Tiglalang alang sa mahangturong kapalaran sa [tanang] Niyang mga anak.”

Kinabuhi sa Wala Pa Dinhi sa Yuta

Atong nasayran sa Simbahan gikan sa mga doktrina nga gipadayag kanato nga diha na kitang daan sa wala pa ang kalibutan. Wala kini magsugod sa pag-abot sa mga tawo dinhi sa yuta. Ug ang mga doktrina sa ebanghelyo dili bag-o sa dihang gipadayag kini ngadto kang Propeta Joseph Smith. Sugod pa kini sa tanang kahangturang ug mahimong alang sa tanang kahangturang. Karon paminaw pag-ayo:

“Ang tanang mga tawo—lalaki ug babaye—gilalang diha sa hitsura sa Dios. Ang matag usa hinigugmang espiritu nga anak nga lalaki o babaye sa langitnong mga ginikanan, ug, sa ingon, ang matag usa adunay usa ka balaanon nga kinaiya ug kapalaran. Ang pagkalalaki ug pagkababaye mao ang mahinungdanon nga kinaiya sa

tagsa-tagsa sa kinabuhi nga wala pa dinhi sa yuta, sa pagkamortal, ug sa walay katapusan nga pag-ila ug katuyoan.”

“Sa kinabuhi nga wala pa dinhi sa yuta, ang espiritu nga mga anak nga lalaki ug babaye nakaila ug nagsimba sa Dios ingon nga ilang Amahan sa Kahangturang ug midawat sa Iyang laraw nga naghatag og higayon sa Iyang mga anak nga makaangkon og pisikal nga lawas ug makaangkon og yutan-on nga kasinatian sa paglambo ngadto sa kahingpitan ug sa katapusan makakab-ot sa iyang walay katapusan nga kapalaran ingon nga usa ka manunod sa kinabuhing dayon. Ang balaan nga laraw sa kalipay makahimo sa mga relasyon sa banay nga magpadayon human sa kamatayon.”

Ang Mahinungdanon nga Plano sa Kalipay

Hinumdumi nga kini naghulagway niini isip ang plano sa kalipay. Gihulagway kini sa laing dapit, sa Basahon ni Mormon, isip ang “mahinungdanon nga laraw sa kalipay” (Alma 42:8).

“Ang balaan nga laraw [plano] sa kalipay makahimo sa mga relasyon sa banay nga magpadayon human sa kamatayon. Sagrado nga mga ordinansa ug mga pakigsaad nga anaa sa balaan nga mga templo makapahimo alang sa tagsa-tagsa sa pagbalik ngadto sa atubangan sa Dios ug alang sa mga pamilya nga magkahiusa sa kahangturang.”

“Ang unang sugo nga gihatag sa Dios ngadto ni Adan ug Eva mao ang mahitungod sa posibilidad alang kanila isip bana ug asawa nga mahimong mga ginikanan. Kami mopahayag nga ang sugo sa Dios alang sa Iyang mga anak sa pagdaghan ug pagpuno sa yuta nagpabilin nga malig-on. Kami sa dugang mopahayag nga ang Dios misugo nga ang sagrado nga mga gahum sa paglalang pagagamiton lamang tali sa lalaki ug babaye, kinsa legal nga naminyo isip bana ug asawa.”

Inyong mamatikdan sa atong pagpadayon niini nga ang mga pamahayag nga sama niini gihagit. Ang kalibutan gustong mousab niini. Dili nato usbon. Dili kita mahimong mousab. Kon kamo matingala kon si kinsa kita ug ngano, hinumdumi nga aduna kita niini nga sundanan ug ato kining sundon.

“Kami mopahayag sa mga paagi diin ang mortal nga kinabuhi gilalang nga gipahimutang sa Dios. Kami mopamatuod sa pagkabalaan sa kinabuhi ug sa iyang pagkamahinungdanon diha sa walay katapusan nga laraw sa Dios.”

Ang atong baruganan sa mga butang sama sa deborsyo, aborsyon, ug sa mga isyu kabahin sa pagkatawo gipahayag ug gilatud diha sa mga pinadayag, ug ang pamahayag sa pamilya mao ang pinakaklaro nga pamahayag nga atong makita mahitungod niini nga mga isyu.

Katungdanan sa mga Ginikanan

“Ang bana ug asawa adunay ligdong nga kapangakohan sa paghigugma ug pag-amuma sa usag usa ug alang sa ilang mga anak. ‘Ang mga anak kabilin sa Ginoo’ (Salmo 127:3). Ang mga ginikanan adunay sagrado nga katungdanan sa pag-amuma sa ilang mga anak sa paghigugma ug pagkamatarung, sa pagsangkap alang sa ilang pisikal ug espirituhanon nga mga panginahanglan, sa pagtudlo kanila, sa paghigugma ug pag-alagad sa usag usa, sa pagsunod sa mga sugo sa Dios ug kinsa mosunod sa mga balaod sa ilang nasud bisan asa sila magpuyo. Ang mga bana ug asawa— mga inahan ug mga amahan—adunay tulubagon sa atubangan sa Dios ug pagtuman niini nga mga obligasyon.

“Ang pamilya gi-orden sa Dios. Ang kaminyoon tali sa lalaki ug babaye mahinungdanon ngadto sa Iyang walay katapusan nga laraw.”

Ug sa Simbahan wala kitay giila nga laing sundanan sa pagminyo—ang kaminyoon tali gayud sa lalaki ug mga babaye.

“Ang mga anak adunay katungod nga matawo ngadto sa mga ginikanan kinsa naminyo, maamuhan sa usa ka amahan ug sa usa ka inahan nga nagtahud sa mga panaad sa kaminyoon uban sa hingpit nga pagkamatinuoron. Ang kalipay diha sa kinabuhi sa banay labaw nga makab-ot kon gipasikad diha sa mga pagtulun-an sa Ginoong Jesukristo.”

Kanunay gayud nakong gibati nga ang kinatumyan sa tanang mga kalihokan ug mga programa sa Simbahan anaa nag-agad sa usa ka lalaki ug babaye ug sa ilang pamilya isip malipayon nga panimalay.

“Malampuson nga mga kaminyoon ug mga banay

natukod ug nagpadayon diha sa mga baruganan sa hugot nga pagtuo, pagampo, paghinulsol, pagpasaylo, pagtahud, gugma, kalooy, buhat ug maa-yong makalingaw nga mga kalihokan.” Ang plano sa Dios, mao nga ang mga amahan mangulo sa ilang mga banay diha sa gugma ug sa pagkamatarung, may kapangakohan sa pagsangkap sa mga kinahanglanon sa kinabuhi ug sa pagpanalipod alang sa ilang mga banay. Ang mga inahan maoy responsable sa pag-atiman sa ilang mga anak. Niining sagrado nga mga kapangakohan, ang mga amahan ug mga inahan adunay katungdanan sa pagtabang sa usag usa ingon nga managkauban. Ang kakulangan, kamatayon, o laing mga kahimtang mahimong manginahanglan sa pagsagop o sa pag-usab niini nga mga kalihokan sa pag-amuma alang sa banay. Ang uban nga mga kabanay kinahanglan nga motabang kon gikinahanglan.

Usa ka Pahimangno

“Kami mopahimangno”—panagsara kaayo kita mogamit niana nga pulong, apan tukma kini dinhi—“Kami mopahi-

mangno nga ang tagsa-tagsa kinsa makalapas sa mga pakigsaad sa kaputli, kinsa moabuso sa ilang kapi-kas o mga anak, o kinsa mapakyas sa pagtuman sa mga kapangakohan sa banay moabut ang adlaw nga mobarug nga adunay tulubagon sa atubangan sa Dios. Dugang pa, kami mopahimangno nga ang pagkabungkag sa banay makadala sa tagsa-tagsa, sa komunidad, ug sa nasud sa mga katalagman, nga gipanagna sa karaan ug sa bag-o nga mga propeta.

“Kami nagtawag sa may kapangakohan nga mga lumulupyong ug mga opisyal sa gobyerno bisan asa sa pagawhag sa mga tawo sa paghimo niadtong mga butang nga gihimo sa pagpadayon ug paglig-on sa banay isip sukaranan nga yunit sa katilingban.”¹

Dili sayon ang pag-establisar og pamilya niining kinabuhia ug sa pagpadako og mga anak. Apan sa Simbahan inyong makit-an ang panabang nga inyong gikinahanglan.

Mga Doktrina ug mga Ordinansa

Karon, inyong madungog sa mga presentasyon nga gihimo niining tibuk Simbahan nga miting ang praktikal nga mga gamit ug instruksyon ug tambag ug giya, apan kining tanan nagsentro sa mga pinadayag sa mga kasulatan, sa doktrina, ug sa mga baruganan ingon sa gipahayag dinhi niining pamahayag sa pamilya.

Kon kamong mga batan-on nga nagpaabot karon nga maminyo ug magkapamilya motan-aw sa palibut ug sa mga kakuyaw, aduna ray usa ka dapit sa yuta nga ang pamilya hingpit nga mapanalipdan, ug kana anaa sulod sa mga ordinansa ug mga doktrina sa ebanghelyo ni Jesukristo. Sunda ang ebanghelyo, ug mamaayo ra kamo.

Ang kalibutan dili kaayo nindot puy-an, ug adunay mga hagit ug mga kasamok ug naay mabuhi ug naay

mamatay ug tanang mga problema nga moabot kanato, ug gani ang mga tubag makita diha sa pagsabot nga ang pamilya mao ang sukaranang yunit sa Simbahan. Ang tanang mga kalihokan sa Simbahan gituyo aron sa paglig-on sa pamilya.

Tabang alang sa mga Pamilya

Usahay mopalayo kita og gamay gikan sa atong gibarugan sa pagsuporta sa mga pamilya sa paghimo nga ang mga pamilya ang responsable sa pagsuporta sa Simbahan. Ang lokal nga mga lider nagkinahanglang magbantay sa pag-organisar og mga kalihokan ug mga programa sa Simbahan sa pagdala sa kabatan-onan sa atubangan ug pag-andam kanila alang sa kinabuhing minyo ug unya tabangan sila sa ilang unang mga tuig sa kamin-yoon ug ngadto na sa pagkatigulang.

Akong nakita nga ang pagkatigulang usa ka makaikag nga kasinatian. Naghunahuna ko sa mga sundanan sa gugma ug pakig-uban sa pamilya, sa romantiko nga gugma sa mga batan-on. Mapatunhay ba kana? O, oo. Dili lang kay mapatunhay kana kondili mahimaya ug mapausbaw.

Karon, dili sayon ang pag-ugmad og pamilya niining kinabuhia ug ang pagpadako og mga anak. Apan uban sa Simbahan, inyong makita ang panabang nga inyong gikinahanglan.

Kahibalo kita moampo, kahibalo kita motudlo, apan adunay panahon nga magkinahanglan kita og tabang. Sa kanunay, bisag asa, naay usa ka lider sa priesthood. Gitudloan kita sa sundanan sa pagpadayag ug nasayud nga aduna kitay tagsa-tagsa nga pagpadayag. Kon dili kita sigurado, makadangop kita sa mga lider sa priesthood. Ug kon sundon nato sila, makalahus kita sa modernong kinabuhi kauban sa atong mga anak ug mga apo.

Karon sa atong pamilya aduna kitay mga apo ug mga apo sa tuhod ug sa gihapon nagkinahanglan nga modangop sa mga lider sa priesthood, sa paghimo sa unsay sagad nga gipaabot nga buhaton sulod sa Simbahan. Naay mga panahon sa hagit ug kalisud ug kakuyaw ug kahingawa, apan mao kana ang lintungana sa pagpanalipud sa mga pamilya sa Simbahan. Buhaton nato ang tanan kutob sa atong mahimo sulod sa Simbahan aron sa pagpanalipud sa pamilya, ug unya anaa ang mga lider sa priesthood, ang gahum nga anaa bisag asa sa kalibutan, sa matag nasud diin anaa ang Simbahan—mga kalalakin-an nga gi-ordinahan sa priesthood ug kababayen-an nga malaamon ug may pagka-inahan, nga may pagbati sa usa ka inahan.

Sa dihang ang atong mga anak mibiya sa panimalay aron moadto sa layo ug mopahiluna sa ilang pamilya sa usa ka layo nga siyudad, nakita nato sila nga mibiya ug nahupay sa pagkahibalo nga sila magkapamilya na didto. Ug gisultihan nato ang atong mga anak sobra sa makausa ka okasyon, “Dili kamo makatawag kanamo sa telepono kanunay tungod sa gasto. Apan aduna kamo’y lola didto. Asa kamo makakita og lola didto? Sa Relief Society. Ug makdawag kamo og maayong tambag ug makabaton sa samang kusog nga inyong nadawat sa atong pamilya. Ug inig adto ninyo, mapalapad lang niini ang gidak-on sa atong pamilya.”

Karon, kon kamo maminaw sa mga panudlo nga ihatag niini nga sesyon, inyong makita nga adunay inspirasyon ug direksyon. Sayri usab nga sa dihang gibunyagan kita sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, naay laing ordinansa, nga lahi sa bunyag, diin ang gasa sa Espiritu Santo itugyan. Ang kaigsoonan nga naghupot sa katungod mopandong sa ilang mga kamot diha sa ulo sa tagsa-tagsa, matag tawo nga nabunyagan, ug motugyan kanila nianang gasa, ug kini mao unya ang kahayag ug magtutudlo ug tigkorihir ug giya samtang kita mopadayon sa kinabuhi.

Giya ug mga Panalangin

Para nako wala kinahanglana nga ang mga miyembro sa Simbahan magpuyo sa kahadlok, nga makita ang tanang nangahitabo sa atong palibut ug moingon, “Unsaon gayud namo pagpadako og pamilya kon ang tanang tintasyon ug kalisud anaa naglibut kanamo?”

Abi ninyo, makahimo kamo, kay mahimo kamong magiyahan ug makatudlo kamo sa inyong mga anak nga

magiyahan. Sa tanan niana makabaton kamo og malipayong kinabuhi ug makita sa pagtapos niining tanan, sa sunod nga kinabuhi, nga ang pamilya mahimong magkauban.

Karon, usahay naay mga sakop sa pamilya nga mawala. Anaa kanato ang saad sa mga propeta nga sila dili mawala sa hingpit, kana kon sila nabugkos sa mga ordinansa sa templo ug kon ang mga pakigsaad gisunod, sa dili madugay, human sa tanang paghusto nga gikinahanglang ihatag, nga sila dili mawala.

Busa akong ipadangat ang akong mga panalangin kaninyong tanan sa tinuok Simbahan samtang kamo motagamtam sa kinabuhing de pamilya, mahimong isip mga ginikanan ug isip mga anak o sa bisan unsang sundanan nga inyong gisunod, nga kamo mapanalanginan ug mabantayan, nga ang gahum sa Espiritu Santo maanaa sa inyong kinabuhi ug ang tigbalantay nga gahum sa priesthood anaa kanunay sa pagkorihir kaninyo, sa pagpanalangin kaninyo, sa pagdasig kaninyo, ug sa pagmatuod diha kaninyo sa usa ka pagpamatuod.

Ang Dios Mao Ang Atong Amahan!

Ako nasayud nga ang Dios buhi, nga Siya mao ang atong Amahan, nga Siya ang atong *Amahan!* Dili kaayo ko kamao mosulti niana nga pulong. Usa kini ka pulong nga atong isulti sa yano lamang. Apan Siya atong Amahan; Siya nahigugma kanato. Ug nianang sama nga sundanan, kami kinsa nangulo sa Simbahan anaa nianang sama nga pagbati sa tanang mga miyembro sa Simbahan ug sa tanang mahimong mamiyembro. Busa akong sangpitan ang mga panalangin sa Ginoo diha kaninyong tanan ug ang mga panalangin sa Amahan nganha kaninyong

tanan isip mga miyembro sa Simbahan samtang kita moatubang sa responsibilidad sa pagdako og buotan nga kaliwatan, sa pangalan ni Jesukristo, amen.

MUBO NGA SULAT

1. “Ang Banay: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” *Ensign*, Nob. 1995, 102.

Panaghisgutan

ELDER DALLIN H. OAKS

Sa Korum sa Napulog Duha
ka mga Apostoles

ELDER JEFFREY R. HOLLAND

Sa Korum sa Napulog Duha
ka mga Apostoles

JULIE B. BECK

Kinatibuk-ang Presidente
sa Relief Society

SUSAN W. TANNER

Kinatibuk-ang Presidente
sa Young Women

CHERYL C. LANT

Kinatibuk-ang Presidente
sa Primary

Ang Plano sa Tiglalang

Elder Holland

Malipayon kita nga makauban nato si Elder Dallin H. Oaks sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, Sister Julie Beck, kinatibuk-ang presidente sa Relief Society; Sister Susan Tanner, kinatibuk-ang presidente sa Young Women; ug Sister Cheryl Lant, kinatibuk-ang presidente sa Primary. Kini nga mga lider buotan kaayo nga miimbitar kanako sa pag-apil kanila sa lamesa ug mihangyo kanako nga mamahimong moderator niini nga panaghisgutan.

May nasulat diha sa tibuok kalibutan nga pamahayag mahitungod sa pamilya nga nag-ingon, “Ang kaminyoon tali sa lalaki ug sa babaye mahinungdanon sa Iyang mahangturon plano.”¹ Kon kita maghisgot kabahin sa kaminyoon ug pamilya sulod sa Simbahan, nganong sabton man nato kini nga anaa sa kinatibuk-ang plano sa Dios? Mao kana ang gigamit nato nga linggwahi; mao gayud kana nga linggwahi nga atong gamiton dinhi karong gabhiona sa walay lalis. Nganong ibutang ta kini sa kahangturan ug sa kinatibuk-ang plano sa kaluwasan?

Elder Oaks

Abi ninyo, sa pamahayag sa banay kita gisultihan nga ang “banay [pamilya] mahinungdanon ngadto sa laraw sa Tiglalang alang sa mahangturon nga kapalaran sa Iyang mga anak.” Nagpasabot kini nga ang atong tagtagsa ka mga desisyon ug mga tinguha sa kaminyoon ug pagmatuto ug pagpadako sa mga anak mahinungdanon kaayo kalabut sa kamahangturon niini. Kinahanglan kita nga magiyahan niini sa mga kasugoan sa Dios ug sa mga pagtulun-an sa Iyang mga sulugoon, dili sa mga idolo sa popular nga kultura o sa mga gipangsulti sa politikanhong kahusto. Para nako mao kana ang pinakamensahe nga kinahanglan natong hinumduman ug maoy unang tuyo sa atong pagpakigpulong sa

tanang mga hamtong sa Simbahan niining importante nga sibya.

Elder Holland

Maayo. Salamat. Sisters, aduna mo’y ikasulti kabahin sa mahangturon laraw niining tanan, nganong dili kita usa ka laing sosyal nga organisasyon lamang, o nganong dili kita usa ka lain na pud nga ahensya nga motubag sa mga panginahanglan sa komunidad? Naay mga komentaryo?

Tulo ka Paagi nga Pasalig

Sister Tanner

Sa akong hunahuna ang pasalig sa kaminyoon—ug kini usa ka pasalig nga ang kalibutan morag wala gayud nagtan-aw niini—usa ka tulo ka paagi nga pasalig. Mga bana ug mga asawa may pasalig sa usag usa, apan sila usab may pasalig gayud sa atong Amahan sa Langit. Ang nagbugkos nga kusog niini nga relasyon sa kaminyoon mao ang gugmang putli, ang tiunay nga gugma ni Kristo. Samtang anaa kita niining gugmang putli alang sa usag usa, kini dili kay mopaduol lamang kanato sa atong Amahan sa Langit ug busa mopaduol kanato sa usag usa diha sa relasyon sa kaminyoon.

Elder Holland

Kabahin nianang gamay nga triangulo nga imong gidrowing, kami adunay espesyal nga empasis nga dad-on gayud ang langit diha sa panimalay, dad-on ang Dios diha sa kaminyoon. Aduna ba’y ikatambag alang sa mga kaigsoonan diha, batan-on o tigulang, nga naningkamot gihapon sa pagbuhat niana? Aduna ‘moy ikasulti?

Sister Lant

Ang mosulod sa akong hunahuna mao nga kon kita maghisgot niining mahangturon pamilya, wala kita maghisgot kabahin sa usa ka perpekto nga pamilya; apan pamilya nga naningkamot nga mamahimong perpekto sa ngadto-ngadto ug makabalik sa atong Amahan sa Langit. Ug busa

kon tan-awon nato kining ideya sa triangulo, uban sa atong Amahan sa Langit nga nagtabang kanato sa mga hagit sa kinabuhi, alang nako mao kana ang usa ka perpekto nga pamilya niining kinabuhia. Dili ingon nga kini wala nay mga hagit, apan usa nga adunay mga hagit ug naningkamot sa pag-sulbad niini uban sa tabang sa atong Amahan sa Langit.

Sister Beck

Aduna ko’y buot isulti kabahin sa kababayan-an nga gibiyahan sa bisan unsa nga rason—gibiyahan sa bana—ug kabahin sa atong biyuda nga mga kababayan-an. Aduna kitay daghang kababayan-an nga sa hingpit nga pagtuo ug kamatinud-anon miuyon sa tibuok plano dihang sila gi-seal, ug karon naginusara na lamang. Nakaila ako sa daghan niining matinud-anon nga mga babaye nga miingon, “Sige. Miuyon ako sa plano, ug dili ko mobuhi niini tungod lang kay ako nag-inusara ra karon. Mohimo gihapon ko og pagampo uban sa pamilya. Mohimo giha-pon ko og pagtuon sa kasulatan uban sa pamilya. Aduna gihapo’y family home evening. Edukahan nato kini nga pamilya. Atimanon ang mga panginahanglan niini nga pamilya ubos sa plano sa Ginoo.” Mosaludo ko ug mopasidungog niadtong maisug nga mga babaye nga mohimo niini. Dili nila biyaan ang plano tungod kay nag-inusara lang sila. Mas lisud kon ikaw maginusara, apan makahimo ra gihapon kamo.

Elder Oaks

Ang Ginoo wala mag-ingon kanato nga sayon kini, apan Siya mipasalig kanato nga kini posible.

Ang Pagkaanaa sa Tunga sa Pamilya

Sister Beck

Mangutana kita nganong ang pamilya mao ang pinakaimportante sa plano sa Tiglalang. Unsaon nato pagkasayud niana? Atong nasayran sa mga pinadayag ngadto sa mga propeta nga

kita nagpuyo sa langit sa wala pa kita matawo, nga kita apil sa dakung kasungian sa wala pa ang kalibutan alang sa kahigayunan nga mahimong kabahin sa usa ka mahangturong pamilya.

Adunay yunit sa mahangturong nga pamilya, ug mao kini ang tibuok plano. Unya ang tanan nga anaa nato mohaum niana nga plano.

Elder Holland

Mahimong adunay mga ward ug stake sa langit—wala koy nahibaloan kabahin niana—o mahimong aduna sa’y laing mga organisasyon nga wala pa nato kaayo mahibaloi. Apan ang atong nasayran nga anaa sa langit mao ang mga pamilya. Ug sagad sa unsay napadayag bahin sa atong sunod kinabuhi, sa atong mahangturong kinabuhi, sa atong kinabuhi sa langit, nagpunting sa organisasyon sa pamilya, ug sa ingon ang gihimaya nga mga baruganan sa templo, ug sa mga pakigsaad nga atong himoon didto.

Nanghinaut kita nga makatabang kini sa mga miyembro sa Simbahan ug maamgohan sa dili mga miyembro nganong giistoryahan nato kini pag-ayo.

Elder Oaks

Daghan sa unsay atong gitutokan sa mortalidad—gahum, pagkainila, kabtangan, kadunggan—mga butang nga wala kitay ebidensya nga makahimo og kausaban sa sunod kinabuhi. Apan ang pamilya makahimo.

Pananghiusa ug Pagkamanggihatagon diha sa Kaminyoon

Elder Holland

Magpadayon kita sa paghisgut kabahin sa pamilya, kabahin sa mga anak ug pagpanganak, pagpadako kanila, paghigugma kanila ug pagtabang kanila nga mahimong unsa sila, apan una kita mohimo niana, unsa man ang kabahin sa personal nga aspeto sa kaminyoon?

Unsaon nato pagpalambo ang atong kaminyoon aron sa ngadto

mohatag kini og palibut nga gusto nato ang mga anak sa ngadto-ngadto gusto nga matawo ug modako?

Sister Lant

Nangutana ka kon unsaon nato pagpangandam aron magkapamilya ug makadala og mga anak nganhi sa kalibutan. Kinahanglan anaa kanang espirituhanong pundasyon, kanang pananghiusa sa mga tumong ug mga gituhoan tali sa bana ug asawa kabahin sa unsay gusto nila sa ilang panimalay ug sa ilang pamilya aron magmalampuson.

Sister Beck

Usa sa pinakayano nga mga panudlo kon unsaon kini paghimo anaa sa Genesis, kapitulo 2, diin ang Ginoo nag-ingon nga ang usa ka lalaki mobiya sa iyang amahan ug inahan ug moipon sa iyang asawa ug sila mahimong usa ka (tan-awa sa Genesis 2:24). Tulo kana ka mga buluhaton nga ang magtiayon adunay katungod sa sinugdanan: mobiya sila kon asa sila gikan, sila mag-ipon, ug sila mahiusa. Ug kon buhaton nila kanang tulo ka mga baruganan, nan magsugod sila sa pagpalambo niana nga relasyon uban sa Ginoo.

Elder Oaks

Gusto nakong isulti sa batan-ong magtiayon nga nagminyo nga sa ilang relasyon sa kaminyoon nga angay nilang tan-awon og una ang usag usa, sama sa ilang gibuhad didto sa altar atol sa ilang kasal—dili sa ilang mga ginikanan una, dili sa ilang mga igsoon una, dili sa ilang mga higala una, apan sa pagsulbad sa tanan nilang mga problema, sila angay nga motan-aw una sa usag usa, tungod kay ang pananghiusa tali kanila ubos sa pagdumala, mahigugmaong awtoridad sa Langitnong Amahan nianang triangolo nga imong gihisgutan kaganiha mao ang motabang kanila sa pagsulbad sa dili malikayan nga mga problema sa kaminyoon.

Sister Tanner

Gusto kong maghunahuna kabahin niining istorya sa sinugdanan, kining pinakaunang istorya sa gugma ni Adan ug Eva. Sa dihang si Adan gilalang, ang Ginoo mihatag kaniya sa tanan. Siya mihatag kaniya og matahum nga kalibutan. Siya milalang sa kabulakan ug kahayupan ug niining maanindot nga tanaman aron kapuy-an. Apan si Adan dili siya makauswag. Ang tawo dili makauswag hangtud nga aduna siya’y katabang, usa ka tawo nga tukma kaniya o bagay kaniya sa bisan unsa, sa emosyonal, sa espirituwal, ug sa pisikal nga mga paagi.

Kana nagpakita sa matang sa panag-uban nga angay anaa nato sa maayong kaminyoon. Kinahanglan bagay kita sa usag usa. Kinahanglan maghunahuna kita sa unsay atong mahimo sa pagtabang nga mouswag kana nga panag-uban. Matag usa kanato nagdala og sukaranan, tiunay nga mga kinaiya ngadto sa kaminyoon ug matag usa kanato adunay tagsa-tagsa nga mga tahas nga himoonon sa mga kaminyoon. Apan kinahanglan usab nga kita mobuhad pa og dugang ug dili magdinalo niana nga panag-uban ug motabang sa usag usa.

Elder Holland

Nadungog nako si Presidente Hinckley nga nag-ingon nga ang kadalo mahimong maoy bugtong nga pinakadako nga hagit sa usa ka kaminyoon.² Aduna ba’y tambag para sa Simbahan kon unsay buhaton niini ug mosulti og, “Kumusta ang imong adlaw?” kaysa “Kumusta man ang akong adlaw?”

Sister Lant

Abi ninyo, daghan kaayo og istorya sa kalibutan karon kabahin sa “natubag ba ang akong mga panginahanglan?” Madungog nato kana pirmi.

Elder Holland

Oo, ang *mga panginahanglan* usa ka dako kaayo nga pulong.

Sister Lant

Oo, “ang akong mga panginahanglan wala matubag.” Ug para nako kon masabtan lang nato ang punto diin kita naghunahuna sa mga panginahanglan sa laing tawo, diha ang atong mga panginahanglan matubag. Mao kana ang pinakamaayo nga paagi sa pagtubag sa atong mga panginahanglan, kon kita nagtinguha sa pag-atiman sa uban.

Sister Tanner

Nagdako ko sa panimalay diin adunay maayo nga kaminyoon, apan nahinumdom ko sa akong mama nga balik-balik nga nagsulti kanako, “Nagkinahanglan og trabaho ang pag-angkon og maayong kaminyoon; nagkinahanglan kini og makanunayon nga paningkamot.” Wala siya mag-ingon nga dili maayo ang ilang kaminoyoon, apan ang iyang gipasabot nga dili nimo palabyon ang adlaw nga dili ka maghunahuna kon unsaon nimo pagpanalangin ang inyong asawa o bana ug pagtabang sa pagtubag sa iyang mga panginahanglan.

Pagpili og Kapikas

Sister Beck

Makadaghan makadungog kita sa mga young adult moingon, “Nangita ko sa akong *soul mate* [pares sa kalag].”

Ug ilang iunya-unya ang ilang pag-minyo kay nagtuo sila nga adunay usa nga alang gayud kanila ug usa ka soul mate nga mahimo unya nilang suod nga higala hangtud sa hangtud. Unsa man ang angay nga pangitaon gayud nila kon sila interesado nga nagtinguha sa mga panalangin sa Ginoo ug mohimo og mahangturon nga pamilya? Unsaon nila paghimo kana?

Elder Oaks

Kanunay akong magduhaduha kon makadungog ko nga may usa nga naghulat sa tawo nga giandam alang kanila didto sa langit. Mahimong adunay ingon niana. Apan para nako kasagaran nato nangita sa tawo nga atong gihigugma, nga mahimong ikakuyog uban nato, kinsa may susama nimo og mga panglantaw ug mga baruganan sa paghimo og mahangturon nga pamilya. Para nako ang ideya nga ikaw maghulat hangtud nga adunay kalit nga mosulod sa imong hunahuna ug moingon “mao na kini” i-uswag lang dayon ang pagminyo ug usahay pugngan gayud kini.

Elder Holland

Siguro kitang tanan nakadungog sa mga komentaryo sama sa “Kinahanglan pa ko nga makahaman sa pag-eskwela una ko magminyo” o “Kinahanglan ko nga makatrabaho” o “Kinahanglan ko nga may tinigom sa bangko” o “Magkinahanglan ‘mi og awto.” Nagkadaghan, nga madungog nato sa katilingban, kana nga matang sa mga kondisyon. Gusto nato nga kining tanan hapsay.

Nagustohan nako ang nindot kaayo nga paghubit sa gugma nga gihatag ni James Thurber daghan nang mga tuig ang milabay. Siya miingon, “Ang gugma mao ang unsay dungan ninyong malatas.”³

Kamong mga single adult diha—kinahanglan dili ninyo pakyason ang mga higot nga nagbugkos ug ang mga kasinatian nga nagsumpay kanato sa atong pagkabatan-on ug sa atong kali-

sud ug sa atong sakripisyo ingon man sa kahamtong kon tingali makakwarta na kamo.

Elder Oaks

Hinumdumi nga adunay Langitnong Amahan, ug kon atong buhaton ang unsay ipabuhat Niya kanato, Siya mopanalangin kanato. Dili nato Siya hikawan sa kahigayunan sa pagtuman sa Iyang mga saad pinaagi sa pag-ako sa tanan ingon nga kinahanglan kita nga molihok nga kita ra.

Sister Lant

Sa samang higayon, kinahanglan natong sigurohon nga dili nato dasigon ang mga batan-on sa pagdawat sa unsay ubos sa sumbanan—ug ang akong gipasabot mao ang mga sumbanan sa Simbahan. Kinahanglan dili sila kontento sa pagpakigminyo sa tawo nga dili duyog nga mobarug uban kanila diha sa ebanghelyo ug pagserbisyo sa Ginoo.

Ayaw Pagpuyo diha sa Kahadlok

Sister Tanner

Sa akong hunahuna ang pagkaminyo, ang pagbaton og mga pamilya, ang pagkamatinud-anon ug ang pag-sakripisyo alang sa ebanghelyo tanan makapalipay. Nagdala kini og tinuod nga kalipay sa atong mga kinabuhi. Kinahanglan natong hinumduman kana ug hatagan og gibug-aton kana. Ang pamilyadong kinabuhi usa ka dakong panalangin ngari kanato.

Elder Holland

Uban sa tanang nanghitabo sa atong palibut, sa gawas sa nasud o ba kaha sa sulod, sa akong hunahuna adunay daghan nga kahadlok ang gipakita. Nakadungog ako og daghang kahadlok diha sa mga young single adult ug mga tin-edyer nga naghunahuna kon aduna ba kaha sila’y ugma. “Mabuhi pa kaha ko og dugay-dugay aron maminyo?”

Paminaw, kanunay gayud kining lisud. Wala gayuy usa ka panahon sa

kasaysayan sa kalibutan nga walay mga problema, panahon nga walay mga butang nga angayang kahadlok. Mao kana nganong kita adunay ebanghelyo. Dili kita makapuyo diha sa kahadlok—dili dinhi niini nga Simbahan—nga ang mga butang dili magsilbe o adunay daghan kaayong mga hulga nga anaa didto nga moatagi gayud. Mahimong personal kana nga kahadlok o tiningub nga kahadlok sa sibilisasyon. Kinahanglan lamang kita nga mosunod sa ebanghelyo ug gamiton ang atong pagtuo ug modawat og mga tubag sa atong mga pagampo ug mopadayon. Ug mao kana kanunay ang paagi nga kini gihimo.

Elder Oaks

Kon ako makahimo sa pagbatbat sa dinaghan nga mga pulong sa kasulatan, “Ang hingpit nga gugma [sa Ginoo] mowagtang sa kahadlok.” (1 Juan 4:18; tan-awa usab sa Moroni 8:16).

Pareho nga Magkauban

Elder Oaks

Mangutana ako og usa ka pangutana nga may kalabutan niini. Nakadungog ako sa ubang mga batanon nga naghunahuna sa kaminyoon ug diha sa ilang panag-uyab nga nag-ingon, “Kon kita makahimo pa lang og lista sa mga butang nga imong buhaton ug akong buhaton, dayon ubos sa gilatid niana nga lista ug niini nga panagsabut, makabaton kita og malipayon nga kaminyoon.” Unsay imong hunahuna niana?

Sister Beck

Dili kini usa ka listahan. Ang listahan mausab. Mawala ug motunga kini matag adlaw.

Sister Tanner

Adunay maanindot nga kinutlo gikan sa manunulat nga si John Milton sa iyang epiko nga balak nga *Paradise Lost*. Si Adan nagdayeg kang Eva alang “niadtong liboan ka maayong mga lihoc nga migawas matag adlaw gikan

sa tanan niyang mga pulong ug mga lihoc, inubanan sa Gugma.”⁴ Nindot kon kita adunay mga panag-uban nga puno sa maayong batasan sa matag adlaw, diin maghunahuna kita kabahin sa unsay atong mahimo—pinaagi sa atong mga pulong ug binuhatan sa pagpakita og gugma.

Sister Lant

Abi ninyo, angayan gayud nga adunay pagbahin-bahin sa trabahoon diha sa kaminyoon, kay dili nimo mahimo tanan nga ikaw lang. Apan nahitabo kini kanako—hinoon, makita man—nga ang pagbahin-bahin sa trabahoon sa batan-ong mga magtiayon karon lahi kaysa niadtong bag-o pa kong naminyo. Ako nagtan-aw sa batan-ong mga magtiayon sa akong pamilya—mga anak nako ug ilang mga kapiakas—ug sa paagi nga sila mihimo sa mga butang diha sa ilang pamilya. Lahi kini kaysa among gihimo. Makahuman lang gihapon sila sa trabahoon. Magtinabangay sila sa lahi nga paagi. Ug sa daghang mga paagi mas maayo kini kaysa paagi sa paghimo namo niini. Ang punto mao, bisan pa, nga kana indibidwal. Matag magtiayon kinahanglang maningkamot unsaon nila sa paghimo ang mga butang.

Elder Holland

Imo akong gidala og balik ngadto sa pamahayag, nga nagsulti kabahin sa pareho nga magkauban. Kita dili lang moingon, “Ikaw lang maoy tig-atiman, ug ako lang ang bahala sa kwarta o sa bisan unsa pa.” Adunay pagkausabusab sa tulumanon. Adunay balanse dinhi. Kinahanglan kauban kita niini. Kinahanglan saw-an nato kini. Para nako mao gayud kana ang giingon sa pamahayag.

Laing linya gikan sa pamahayag mao, “Ang kalipay sa kinabuhi sa pamilya mahimong makab-ot kon kini natukod diha sa mga pagtulun-an ni Ginoong Jesukristo.” Para nako kana nag-ingon, “Maayo pang atimanon nako ang akong mga sayup sa dili pa

ko mogahin og dakong panahon nga mabalaka sa sayup sa uban diha sa pamilya.”

Elder Oaks

Sa akong hunahuna kana yano nga pagpakita sa unsay gitudlo ni Jesukristo sa dihang Siya miingon nga ayaw og sulayi sa pagkuha ang puling sa mata sa uban hangtud imong masusi ang troso sa imong kaugalingong mata (tan-awa sa Mateo 7: 3–5; Lucas 6:41–42; 3 Nephi 14:3–5).

Kultura sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw

Sister Beck

Nakahunahuna ako og usa ka ehemplo sa uban nakong mga higala kinsa mga kinabig sa Simbahan, ug diha sa ilang kultura, diha sa ilang pamilya, walay ingon niini nga panaghiusa ug Kristohanong ehemplo. Dili kini kabahin sa ilang kabilin. Apan mipasakop sila sa Simbahan ug mihangup sa mga pagtulun-an sa Manluluwas, ug sila miingon sa dihang sila naminyo, “Sama sa unsa kaha ang kultura sa among pamilya?” “Unsa nga kultura ang maanaa kanato?” Ug mainampingon kaayo sila nga mitino, “Makabaton kita og usa ka kultura sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw.” Gitun-an nila ang mga kasulatan; gitun-an nila ang mga doktrina, nangutana, “Unsa may angayang mahitabo sa atong pamilya aron mapahiangay sa unsay nahibaw-an nato nga tinuod?” Sila mitukod sa ilang panimalay diha nianang Kristohanon nga mga baruganan nga imong nahisgutan. Unsa man ang gitudlo sa Manluluwas? Giunsa man nato pagtratar ang usag usa? Maayong mga pamatasan, kabuotan, pagtahud.

Ug karon sulod sa daghang mga katuigan, atong nakita nga kana nga pamilya milambo. Wala nila batoni ang kultura sa ilang nasud. Aduna sila’y kultura sa ebanghelyo diha sa ilang panimalay.

Sa ilang sagrado nga mga responsibilidad, ang mga amahan ug mga inahan obligado sa pagtabang sa usag usa isip katugbang nga mga kauban.

Elder Oaks

Ug kana mas maayo pa nga pundasyon alang sa kaminyoon—ang kultura sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw—kaysa hugpong sa mga listahan sa trabahoon.

Sister Lant

Gisultihan namo ang among mga anak sulod sa mga katugbang sa ilang pagminyong nga dili kini kabahin kon si kinsa ang husto; kabahin kini kon unsa ang husto. Matag usa kanila nagdala og mga tradisyon gikan sa ilang mga pamilya nga ilang gigikanan, ug kamo manghinaut nga sa ilang pagdala niini, sila motan-aw sa unsay husto—magtan-aw sa mga baruganan sa ebanghelyo aron sa pagtino niana—ug dayon mas momaayo pa sila kaysa gigikanan nilang mga pamilya. Ang ilang pamilya mahimong mas lig-on; mahimo kining mas maayo.

Pagpadako sa mga Anak diha sa Pagtuo

Elder Holland

Sister Tanner, naghisgut ka ni Adan ug Eva. Mapasalamaton kaayo ako nga aduna kita’y ikaduhang kapitulo sa

2 Nephi diha sa Basahon ni Mormon, nga nagsulti kanato og dugang pa kabahin sa desisyon nga gihimo ni Adan ug Eva kaysa nahibaloan ni bisan kinsa dinhi sa kalibutan.

Ug sa akong pagbasa sa 2 Nephi 2, klaro kaayo nga wala unta’y mga anak nga matawo ngadto nila ni Adan ug Eva didto sa tanaman (tan-awa sa bersikulo 23). Naghunahuna ako nga kadaghanan sa kalibutan wala mahibalo niana. Alang kanato mahinungdanon kaayo kini nga punto sa doktrina, usab pagklaro sa ideya sa mahangturing plano, ang pagkasentro sa pamilya, ang punto nga kamong tanan mihimo kabahin sa plano.

Sister Tanner

Akong gibati nga bulahan kaayo kita dinhi sa Simbahan nga nakabaton sa pamahayag mahitungod sa pamilya. Kita makatan-aw niini nga dokumento sama sa kasulatan kay kini miabut kanato gikan sa buhi nga mga propeta ug mga apostoles. Niini kita gipahinumduman nga ang sugo nga gihatag sa Dios ngadto nila ni Adan ug Eva nga magpakadaghan ug pun-on ang

yuta isip bana ug asawa nagpabilin nga gipatumon.

Akong nahinumduman nga dihang young single adult pa ako ug sa sayong katugbang sa akong kaminyoon akong nadungog kana nga kasugoan nga gisangyaw sa mga apostoles ug mga propeta diha sa pulpit. Ako mapasalamaton nianang mao nga tambag. Akong nahinumduman nga nakadungog kanila nga nagsangyaw nga kinahanglan gayud kaming magminyong, aron makabaton og mga anak, ug moeskwela, morag dunganon tanan, nga daw imposible. Tingali mora kini og imposible, sigurado ko aduna kitay katawhan nga mokwestiyon ug matingala kon sa unsang paagi kini posible.

Samtang naghunahuna ako niana nga sugo nga pabiling gipatumon, nagtuo gayud ako nga kana insakto, ug ako nagtuo nga kini nagkinahanglan gikan kanato og dakong pagtuo ug dakong kaisug ug kasagaran dakong sakripisyo. Sa akong hunahuna kini nagkinahanglan nga kita nahisubay sa Ginoo aron sa pagdawat og personal nga pagpadayag, ug sa akong hunahuna kini nagkinahanglan og putli nga kasingkasing aron dili kita mahukmanon sa ubang mga tawo kinsa naggamit sa ilang hugot nga pagtuo ug adunay ilang kaugalingong personal nga pagpadayag kalabut niana nga sugo.

Elder Oaks

Sa akong hunahuna ang bag-ohay lang nga gisulti ni Sister Tanner tinuod ug importante kaayo. Salamat niana nga pamahayag. Kita anaa sa kakuyaw karon, para nako, kalabut sa mga miyembro sa Simbahan nga mi-konsiderar sa kalibutanong mga prayoridad sa ilang mga desisyon kabahin sa pagbaton og anak. Imbis nga himoon kadto nga mga desisyon uban sa pagtuo diha sa mga saad sa Ginoo ug sa pagsalig diha sa kon unsay atong nasayran mahitungod sa mahinungdanong plano sa kalipay ug sa katuyoan sa kinabuhi, sila mitan-aw sa laing

mga tinubdan—telebisyon o inila nga mga eksperto sa ideyolohiya sa kalibutan karon o gani ang pamugus sa ilang mga silingan—aron mohimo ug mga desisyon nga mahinungdanon ug mahangturon ug nagkinahanglan nga buhaton sa mainampoong paagi sa atubangan sa Ginoo.

Sister Beck

Sa akong hunahuna kini *mao* ang isyu sa pagtuo. Kita nahibalo kalabut sa daghang mga lugar sa tibuok kalibutan diin adunay mga kakuwang sa mga kapuy-an. Unsaon man ninyo pagbaton og mga anak isip bag-ong minyo, nga bisan sa pagpangita og lugar nga kapuy-an dili man gani kamo makakita? Sa akong hunahuna kini usa ka butang kalabut sa pagtuo. Wala kita'y anak tungod kay aduna kita'y kwarta, tungod kay kita adunay igong kapanguhaan. Kita adunay mga anak tungod sa pagtuo.

Kana nga pagbati ug kinaiya sa pagpangita sa mga panalangin sa Ginoo ubos sa plano, nagtuo ako, nga magmugna og mga milagro diha sa mga kinabuhi sa mga tawo. Kon kamo anaa sa lugar nga adunay kakuwang sa kapuy-an, ang dalan maablihan. Ingon nga ang pagbayad og ikapulo usa ka butang kalabut sa pagtuo, mao usab ang pagbaton og mga anak nga usa ka butang kalabut sa pagtuo. Dili ka mobayad og ikapulo gamit ang kwarta; dili ka makabaton og anak gamit ang kwarta.

Elder Oaks

Kami makadugang niana nga kami nagtudlo og kinatibuk-ang mga baruganan tungod kay kami mga General Authorities ug kinatibuk-ang mga opisyaes.

Sister Tanner

Nagustohan nako ang hugpong sa mga pulong “ang dalan maablihan kon maglakaw kita pinaagi sa pagtuo.” Ug sa akong hunahuna kana tungod sa usa ka personal nga kasinatian. Dihang

bag-o pa kaming naminyo, ang amahan sa akong bana mihatag kaniya og panalangin, ug siya miingon, “Sunda ang mga baruganan sa ebanghelyo—buhata unsay nahibaw-an nimo nga angay niini nga kaminyoon ug paglakaw pinaagi sa hugot nga pagtuo—ug ang dalan maablihan, mga dalan nga wala pa nimo makit-i karon.”

Sa akong hunahuna ang paglakaw pinaagi sa pagtuo wala magpasabut nga magdinanghag og lakaw. Kinahanglan nga magmaalamon gayud kita sa atong mga desisyon ug busa magkugi og maayo ug andam nga mosakripisyo ug tingali maglakaw nga wala gayuy mahimo. Apan usa kana ka panalangin sa among mga kinabuhi nga ang mga dalan nga wala namo makit-i naablihan. Ug nagtuo ako nga usa kana ka tinuod nga baruganan para ni bisan kinsa nga naglakaw pinaagi sa pagtuo.

Sister Lant

Naghisgut kamo kabahin sa pagkandam sa pagbuhat sa buluhaton nga gikinahanglan. Ang pagbaton og mga anak dako gayud nga buluhaton. Ug dili kita angay nga mahadlok niana, tungod kay kanang mao gayud nga elemento sa pagkugi ug ang pagkandam sa pagbuhat bisan unsa nga gikinahanglan mao ang makapahimo kanato kon si kinsa kita. Ang pagsakripisyo mao ang makapahimo kanato kon si kinsa kita. Gusto ko nga mohatag sa akong pagpamatuod mahitungod sa kalipay nga nagagikan sa pagbaton og mga pamilya, nga nagagikan sa pagbaton og mga anak, tungod kay dili lamang kana sugo gikan sa Ginoo nga buhaton kini, apan adunay dagkong gisaad nga mga panalangin.

Elder Oaks

Ug magmahunahunaon kita sa kamatuoran nga sa daghang mga bahin sa kalibutan diin ang katawhan nagpaminaw niini nga sibya, ang ideya sa pagbaton og mga anak gisalikway. O sa hunahuna nga kon ikaw adunay

usa ka anak igo na kini ug ang usa ka tawo tonto o dili mabayanihon ang pagbaton og sobra pa sa usa ka anak. Adunay daghang mga ideya sa kalibutan nga sukwahi sa plano sa ebanghelyo. Ug sama sa giingon ni amahang Lehi, “[Kay] gikinahanglan gayud nga adunay katugbang sa tanan nga mga butang” (2 Nephi 2:11). Dili kita makalaum nga dayegon sa matag higayon kon kita mobuhat sa unsay nahibaw-an nato nga husto. Apan ang Ginoo mopanalangin kaninyo.

Ang mga Tinguha sa Kasingkasing

Sister Beck

Nakaila ako og daghang mga magtiayon nga nagtinguhang makabaton og mga anak ug wala mahatagi niana nga panalangin. Ang ilang hagit mao ang hagit sa pagka walay mga anak, ug kinahanglan kita nga maminaw ug magmaabagon ug maawhagon ngadto kanila. Ug nagtuo usab ako nga ang tinguha nga makabaton og mga anak sa nag-inusara nga mga sister ug niini nga mga magtiayon siguro dili mahinaw kon sila matarung, tungod kay tinguha kana nga hinatag sa Dios. May kalabutan kini sa ilang mga kinaiyahan ug sa pagbansay nga nadawat nila didto sa kalangitan. Aron ang pangandoy dili mahanaw. Apan ang Ginoo mopanalangin kanila.

Elder Oaks

Ug kana nga pangandoy i-konsiderar sa katapusan nga paghukom. Usa sa makahupay kaayo nga mga pakisayran sa tibuok kasulatan alang kanako anaa sa ika-137 nga seksyon sa Doktrina ug mga Pakigsaad, bersikulo 9, diin kita gisultihan nga ang Ginoo magahukom kanato sumala sa atong mga binuhatan ug sumala sa mga tinguha sa atong mga kasingkasing.

Ang Pamilya Unahon

Elder Holland

Hisgutan nato ang kabahin sa pagpadako sa mga anak, ang unsay

mosunod human nato natuman ang sugo ug imbitasyon sa pagbaton og mga anak ug sa pagpadayon sa mahangturon nilang pag-uswag pinaagi sa paghatag kanila nianang mortal nga kahigayunan. Kana nga mga katungdanan dili mahimo nga walay kalabutan, tungod kay para nako ang sugo sa Ginoo ngari kanato dili yano lamang nga magbaton og mga anak, kini mao ang pagpadako kanila uban sa hunahuna nga kita moluwas kanila.

Elder Oaks

Samtang naghigut kita niini, unsay buot ipasabut sa ang pamilya maoy unahon? Nagsulti kita niana, ug kita mituo niini, apan unsay buot ipasabut sa ang pamilya maoy unahon?

Gusto kong mogamit sa imong mga anteyohos aron gamiton ang pasumbingay gikan ni Neal Maxwell. Siya misugyot diha sa laing hilisgutan nga mosulat kita og bisan unsa sulod sa atong mga anteyohos aron kon mangita kita og bisan unsa nga hilisgutan, atong makit-an kana nga mensahe. Ug kita tingali moingon nga kon

inyong isul-ob ang inyong mga anteyohos aron mangita og mga desisyon kalabut kon unsaon sa pamilya sa paggamit sa oras niini o mga desisyon kalabut kon unsaon pag-iskedyul sa ward sa mga kalihokan niini, atong nasulat sa sulod sa atong mga anteyohos, “Ang pamilya unahon.”

Elder Holland

Ganahan ako—kitang tanan ganahan—sa linya gikan sa Ecclesiastes, “Adunay panahon alang sa tanang butang, ug panahon alang sa tagsa-tagsa ka tuyo ilalum sa langit” (Ecclesiastes 3:1). Gamay nga oras lamang ang anaa kanato, apan pareho ra kitang tanan og gidaghanon. Mao nga sa akong hunahuna kon trabahoon nato ang mga prayoridad, makahimo kita nga unahon ang pamilya. Sa akong hunahuna makahimo kita og mas maayo pa nga trabaho.

Elder Oaks

Ug kon ang pag-una sa pamilya ang atong hisgutan, kinahanglan kitang maghunahuna og mga ideya sama

sa pamilya nga pag-ampo ug family home evening ug pamilya nga pagtuon sa kasulatan ug maggahin og panahon ug siguruhon nga kining mga butanga nga may mahangturon nga sangputanan sa espirituhanong pag-uswag sa atong mga anak mahitabo. Usa kana ka pagpakita nga “ang pamilya unahon.”

Mga Sumbanan sa Pamilya

Elder Holland

Gusto kong mohisgut pag-usab sa pulong nga *sumbanan* diha sa mubo nga mga gihisgutan sa atong pagsugod. Pipila niining mga butanga nga hapit na nato mabaliwala kinahanglang dili baliwalaon, sama sa pamilya nga pagtuon sa kasulatan, sama sa pamilya nga pag-ampo, sama sa family

home evening—naghisgut kita niana nga ingon og kini nasabtan sa tanan—apan angay unta kanang mahimong kabahin sa sumbanan sa pamilya.

Sister Tanner

Usa ka butang nga makahatag og paglaum kabahin sa mga sumbanan mao nga bisan tuod og atong mama-tikdan ang atong mga kakulangan sa pagpaningkamot sa pagpalig-on niini nga mga sumbanan, kini talagsaon ug makapatagbaw alang kanato samtang atong makita ang atong mga anak nga mipadayon niadtong mga sumbanan, bisan tuod og wala nato batia nga morag labihan na kaayo kita ka perpekto niini.

Elder Holland

Ang uban niini nakat-unan gayud nila.

Sister Tanner

Sa personal nga sinulat, ang akong bana misulti sa lubong sa iyang amahan nga siya walay nakat-unan sa simbahan nga wala pa niya makat-uni sa iyang kaugalingong panimalay. Naghunahuna ako nga usa kadto ka dakong pasidungog ngadto sa iyang mga ginikanan—mga ginikanan sa dako nga pamilya. Siya misulti kon unsang paagi nga sila usahay magpundok sa kama sa mga ginikanan, ug ang amahan mokuha og daan nga tabil sa bintana sa kwarto ug modrowing niini sa tsart sa plano sa kaluwasan. Siya miingon, “Nakat-unan namo ang plano sa kaluwasan nga nagpundok og lingkod sa kama sa among amahan ug sa among inahan. Wala na gayud kami manginahanglan sa ubang mga kalihokan nga gipasiugdahan sa kalibutan karong mga panahona, kay kami mogawas sa hawan sa likod ug magdula og ‘No Bears Are Out Tonight’ o laing mga dula isip usa ka pamilya.” Sa ingon adunay daghang maayo nga mga butang nga gihimo niini nga pamilya nga magamit ang ilang oras sa

pamilya aron magkahiusa ug magtudlo ug maghimo og mga handumanan.

Elder Oaks

Nakahinumdom ako og usa ka lagda nga anaa sa among pamilya—kada pamilya adunay mga lagda—nga dili gayud kami motan-aw og telebisyon kon kami mangaon, tungod kay kami naghunahuna nga kini nga higayon mao ang panahon sa panag-istor-yahanay: “Unsay gibuhat nimo karong adlaw?” “Unsay nakahasol kanimo?” “Unsaon namo sa pagtabang?” Kana dili mahitabo kon ang balita, bisan unsa ka importante, mobalda sa panahon sa pagpangaon sa pamilya. Dili kami makakaya nga mokaon sa *fast food*, mao nga wala kami bisan unsa nga lagda aron makapugong niana. Apan aduna kami usa ka lagda nga dili motan-aw og telebisyon ug daghang panagsultihanay, ug kinahanglang mopauli kaming tanan para sa panihapon. Kaming tanan dili magkapundok sa pamahaw—tungod kay ingon niana ang among mga kahimtang—apan adunay usa ka tingkaon nga magkapundok kami. Maayo kaayo kana para sa among pamilya.

Sister Tanner

Kami adunay susama nga mga kasinatian. Naghisgut ka kabahin sa panagsultihanay ug mohiusa sa inyong mga kaugalingon uban sa usag usa diha niana nga panagsultihanay. Dili lamang kini makapahiusa ug makahatag og kasayuran, makalingaw kini. Magkataw-anay kamo, ug magpa-ambitay og maanindot nga mga kasinatian. Naandan na namo nga may pamilya nga pag-ampo sa panahon sa pamahaw ug panihapon, kay magkapundok kami alang sa mao nga duha ka panahon sa pagpangaon. Apan mora og kataw-anan nga ang among pamilya nga pag-ampo kasagaran mao ang sinugdanan sa mga hisgutanan sa panagsultihanay sa panahon sa pagpangaon. Usahay ang akong bana mag-ampo alang sa usa ka lola nga operahanan, ug ang mga bata wala masayud niana. O mag-ampo siya alang sa usa ka tawo sa kalibutan nga nag-antus tungod sa usa ka linog, ug uban pa nga natural nga katalagman. Ug dayon, samtang nangaon, anaa na kami niining maanindot nga mga hilisgutanan nga paga-istoryahan.

Sister Beck

Nagtubo ako sa usa ka dako nga pamilya. Ang akong mga ginikanan adunay daghan kaayo nga mga anak. Ug kana nagpasabut nga adunay daghan nga mga opinyon ug daghang buluhaton aron maatiman kining pamilyaha. Apan ilang gigamit nga instrumento ang family home evening aron matudloan gayud kami og maayo. Matag semana manganta kami og “Gugma sa Panimalay.” Mao kana ang pangbukas nga himno. Ug nahinumdom ako nga isip usa pa ka tinedyer nga naghunahuna nga kapoy gayud kaayo ang pagkanta nianang kantaha kada semana.

Elder Oaks

Usahay kana nga himno kantahon nga nagpangagut ang ngipon.

Elder Holland

Ug tungod kay giingnan sila nga kantahon kini.

Sister Lant

Usahay ngipon sa mama ang nagpangagut.

Sister Beck

Labaw pa kadto sa tinuhoan kay sa nabatasan na. Apan kada semana, si Papa moingon, “Karon manganta kita sa atong pangbukas nga himno, ‘Gugma sa Panimalay.’” Ug sa dihang hapit na ako mo-14 o 15, nianang edara nga kamo mangutana sa tanang butang, akong gipangutana ang akong papa, “Nganong kinahanglan man natong kantahon kini nga himno kada semana? Adunay daghang maayo nga mga himno sa *hymnbook* nga pwede natong kantahon.”

Ug istrikto kaayo siyang mitan-aw nako, ug miingon siya, “Kon makaton ka na sa leksyon 1, tudloan ko ikaw sa leksyon 2.” Wala ako mahibalo kon unsa ang leksyon 2; wala gani kami makaabut diha, apan isulti nako nga paglabay sa daghang katuigan, nagtan-aw ako sa akong pamilya, ug mahal gayud namo ang usag usa.

Kami nakahimo, maingon ta, sulod sa mga katuigan, sa pagkat-on sa paghigugma sa usag usa tungod kay mao kana ang leksyon 1 nga gustong itudlo sa akong mga ginikanan. Sila wala mosulay sa paghisgut sa tanan. Nasayud sila nga kon sugdan nila sa ingon niana, mahimo gayud kini.

Usa ka talagsaon nga inahan ang miduol kanako. Siya adunay upat ka anak ubos sa pangedaron nga sais anyos, ug siya miingon, “Nagmatinud-anon kami sa pagpaningkamot nga maghimo og pamilya nga pagtuon sa kasulatan kada buntag, apan nahimo kining kagul-anan. Adunay sige og hilak; dili sila maminaw.” Ug miingon ako, “Unsa kadugay kamong misulay paghimo niini?” Siya miingon, “Naghimo kami og tumong nga mohimo niini og 10 minutos kada adlaw.” Ug ako miingon, “Sa mga tigpaminaw kanimo, siguro sobra ka na og mga 8 minutos kadugayon.” Nakasabut siya sa sumbanan, apan kinahanglan siya nga mopahiingay sa edad sa iyang tigpaminaw.

Mahimo nga magsugod sa usa ka larawan ni Adan ug Eva ug hisgutang ang kalabut sa larawan ug dili mosulay sa pagtabang sa dos anyos sa pagbasa sa mga kasulatan. Apan matinud-anon

siya, ug tungod niana gimahal nako siya.

Dili Paghukom sa Uban

Sister Lant

Elder Holland, gusto lang kong mosulti og pulong bahin sa paghukom sa ubang tawo. Nagtan-aw kita sa ubang mga tawo, ug ang mga butang dili kanunay ingon niana kon unsa kini. Naghunahuna kita nga usa kini ka paagi, apan dili ingon niana kanunay ang paagi.

Dako ang among pamilya, ug ang akong bana mao ang bishop sa dihang ang tanang mga anak gagmay pa kaayo. Mangandam ako tibuok adlaw sa Sabado ug tibuok buntag sa Domingo aron dad-on sila sa simbahan, ug kinahanglan nga dad-on nako sila didto og sayo o dili nalang mi mangadto didto. Maglina kami sa tibuok lingkuranan—mapuno sa among mga anak ang taas nga lingkuranan diha sa tunga sa ikaduhang linya sa likod—ug naa na kami didto sa dili pa magsugod ang miting.

Nakahinumdom ako usa ka adlaw nga adunay usa ka sister nga diha sa akong likod ug miakbo ug miingon, “Sister Lant, kon sama pa lang ka maayo ang akong mga anak sa imoha ug kon sayon pa lang para nako sama nimo, magpamilya usab ako og dako.”

Misugod ako og hilak, ug naghilak gayud ako sa tibuok miting. Ug ang akong bana nagsige og tan-aw kanako nga daw nangutana kon “Unsa’y nahitabo? Unsa’y nahitabo?” Nahigawad gayud ako. Hilabihan gayud ako ka dismayado. Ug kini tungod kay dili kadto sayon.

Kasagaran mohukom kita sa usag usa. Grabe kita nga mohukom. O mohukom kita sa dili angay samtang magtan-aw kita sa uban nga walay kalooy. Ug kita wala gani gayud kahibalo unsa ang kahimtang sa usag-usa. Angay lang nga maghigugmaay kita sa usag-usa.

Elder Holland

Ug maghupot sa doktrina, maghupot lamang niini nga mga hunahuna—katkaton nato kini nga bukid sa pinaka-maayong paagi nga atong nahibaw-an, ug kana usahay lahi sa matag pamilya.

Manag-ubang Magtrabaho

Elder Oaks

Adunay laing aspeto niana, ug kana mao ang paghagit sa mga amahan sa pagpangulo. Ang pamahayag sa pamilya naghangyo kanila nga mangulo. Ang mga amahan kinahanglang mopundok sa ilang mga pamilya libut kanila alang sa pamilya nga pagampo. Ang mga amahan kinahanglang mosiguro nga ang mga family home evening gihimo. Usahay kana pinakamaayo nga mabuhay pinaagi sa pagdelegar ngadto sa inahan ang pagplano; mas maayo siguro siya niini kaysa amahan. Apan ang Ginoo mopabilin sa amahan nga responsable. Mao nga atong mabasa diha sa pamahayag sa pamilya nga “ang mga amahan mao ang mangulo.”

Mga amahan, barug ug buhata ang inyong tahas.

Elder Holland

Ug kana nahiangay usab sa nauna natong komentaryo, nga daghang mga impluwensya sa kalibutan nga mobira sa mga tawo gawas sa panimalay. Lain na usab kining sanglitanan sa atong pagpaningkamot sa pagdala sa mga tawo ngadto sa panimalay, lakip ug ilabi na, kami mosulti pag-usab, sa mga amahan.

Sister Lant

Ang mga amahan mangulo, ug ang mga amahan mopundok sa ilang mga pamilya libut kanila. Apan kinahanglang nga motabang ang mga inahan niana. Kinahanglang nilang palihokan ang ilang mga pamilya sa pagpundok sama niana ug mopasayon niini aron mahimo kining maayo nga kasinatian.

Sister Beck

Kon kamo manag-uban, kon kamo nasayud—balik ngadto sa gisugdan nato nga baruganan—nga ang pamilya gi-orden sa Dios ug manag-uban kitang nahilakip niini, dayon siyempre manag-uban kamong magplano ug siguroha nga kini mahitabo. Tabangi ninyo nga mahitabo kini.

Sister Lant

Ug kinahanglang nga ang mga anak andam. Ang mga tin-edyer kinahanglang andam nga mobuhay.

Sister Beck

Hinooon, usahay andam sila.

Elder Oaks

Dili kana gamay nga tahas.

Sister Lant

Buhata lang kini. Buhata lang kini.

Ang mga baruganan nga atong nahisgutan, tanan niini nga mga baruganan kabahin sa unsay angay nga basehanan sa pamilya, tanan motumong kanato ngadto sa templo. Sa akong hunahuna usa ka panalangin sa atong mga kinabuhi ang templo, kon nakaadto na ba ang atong pamilya sa templo, o kon manghinaut kita og pamilya nga mosulod sa templo. Ang tanan niini nga mga baruganan sa kamatuoran ug kining mga sumbanan sa kinabuhi sa pamilya aduna gayuy kalabutan sa mga panalangin sa templo tungod kay diha mahimo kitang mahangturong mga pamilya.

Si Elder Ballard miingon kanato nga “tataw kaayo, kadtong ... gisaligan og bililhong mga bata gihatagan sa usa ka sagrado, halangdon nga katungdanan, kay kita ang gipili sa Dios nga moalirong sa mga bata karon uban sa gugma ug sa kalayo sa pagtuo ug sa pagsabut kon si kinsa sila.”⁵ Ug tukma kana nga mihulagway sa unsay angay natong buhaton isip mga ginikanan.

Mga Kabanay

Elder Holland

Nganong dili man kita maghisgut sa uban nga makatabang sa “mga

pamilya”—mga apohan, mga iyaan, mga uyoan, usa ka tawo nga sa pagkakaran wala pa’y kompleto nga pamilya. Atong giila sa pagsugod nga dili tanan moabut niini nga kahimtang, apan kitang tanan makapasalig ngadto sa sumbanan; kitang tanan makapasalig ngadto sa doktrina. May mga komentaryo ba unsaon nato pagkuha og interes sa mga pamilya, sa kinatibuk-ang kahulugan niini?

Sister Lant

Dili ako ganahan nga maghunahuna isip usa ka inahan nga ako walay katabang gikan ni bisan kinsa. Mapasalamaton ako sa maayong mga tawo kinsa naka-impluwensya sa akong mga anak. Ug adunay daghan kanila, gikan sa mga tisser, mga silingan, mga higala, mga kaparyentihan. Daghang mga paagi nga ang mga tawo nakatabang sa akong mga anak. Ug mapasalamaton ako niana. Dugang kana nga saksi sa mga butang nga gusto namong itudlo kanila. Ug usahay moabut ka sa punto nga dili ka maka-impluwensya sa usa sa imong mga anak sa paagi nga ganahan nimo, apan adunay usa ka tawo nga makahimo.

Ang uban nakong mga anak nagpuyo sa laing mga nasud. Ang kamanghuran nakong anak nga babaye nagpuyo sa Espanya uban sa iyang bana, ug may una nang anak didto sa Espanya. Siyempre layo siya sa iyang Lola, ug nabalaka ako kabahin niini ug nabalaka kabahin niya, apan kining talagsaon nga mga Santos didto mao ang iyang pamilya. Anaa sila didto alang kaniya, ug sila mitabang kaniya, ug sila nagpundok libut kaniya ug nagmahal kaniya ug nagmahal niana nga bata. Mapasalamaton gayud ako kanila ug sa ilang pag-amuma ug sa ilang impluwensya sa iyang kinabuhi.

Elder Oaks

Kay nagtubo sa panimalay nga usab lang ang ginikanan human sa pagkamatay sa akong amahan sa hapit na ang akong ikawalo nga birthday,

nasayud gayud ako kon unsa ang impluwensya sa mga apohan, unsa ang impluwensya sa mga iyaan ug mga uyoan ug mga ig-agaw. Gikalipay nako ang pagkakita sa kalig-on sa mga kabanay samtang nagbiyahe ako gawas sa Estados Unidos.

Sa akong hunahuna sa daghang mga bahin sa kalibutan ang porma sa kabanay mas lig-on kaysa nahitabo sa Amihanang Amerika. Akong gidasig ang kauban nakong mga miyembro sa Amihanang Amerika sa pagsiguro nga sila mitabang, mipalig-on nianang kabanay, ug masayud nga adunay mga dapit sa kalibutan diin kana nga sitwasyon mas maayo pa kaysa unsa kini sa Amihanang Amerika.

Sister Beck

Anaa usab ang pamilya nga ward. Sama sa among nahisgutan, sa matag ward magkalain-lain ang inyong kasi-natian ug mga hagit. Ang uban niadtong mga babaye makabaton og mga anak; ang uban maminyo; ang uban ma-biyuda; ang uban dili. Sa tinuod lang adunay pipila ka mga babaye kinsa makabaton og mga anak ug makabaton og daghan kanila. Ug nianang pamilya nga ward angay nga kita mosuporta sa mga tawo nga may dagko nga pamilya. Usa kana ka hagit ang magbaton og dako nga pamilya. Manghinaut gayud ako nga walay sakop sa Simbahan nga moduol sa laing sister diha sa ward ug moingon, “Nabuang na ka kay gipun-an na sad nimo og laing anak,” apan hinoon maglipay sa iyang abilidad ug sa iyang tinguha nga makabaton kanila ug moingon, “Mosuporta ko nimo. Buhaton nako ang tanan nakong mahimo sa pagdasig ug pagtabang kanimo.”

Elder Oaks

Nalipay ako nga imo kanang nahisgutan kay nakakuha kami og report nga ang ubang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw misaway sa laing mga Santos sa Ulahing mga Adlaw tungod sa pagbaton

og mga anak. Nakahinumdom ako sa sayo sa among kaminyoon sa dihang ang akong asawa nga si June mabdos sa ikalima namong anak, usa ka aktibo kaayo nga sister sa among ward miingon ngadto kaniya, “Unsay gusto nimong buhaton, pun-on og tawo ang kalibutan nga ikaw ra?” Ug mapasigarbuhon ako kang June sa dihang siya mitubag: “Wala ko’y laing mahunahunaan nga mas maayong mohimo niini.”

Elder Holland

Ug kaming tanan nakasabut—si Sister Tanner mihisgut niini—nga adunay mga isyu sa panglawas, adunay mga isyu nga dili makiyutan-on. Wala kita maghisgut bahin sa kwarta o sosyal ug kultural nga mga pamugus, naghisgut kita bahin sa lehitimo nga mga hinungdan nga may kalabutan sa ebanghelyo nga atong gibantayan ug gitimbang-timbang. Mao kana ang dakong rason nga angayang dili mohukom. Kita nagtudlo, kita nagdasig, kita nagsuporta, kita naglipay; sulod sa kinatibuk-ang kahulugan sa ebanghelyo nga kita nagdasig sa mga tawo sa pagpangita nianang kapalaran nga ilaha.

Ayaw Gayud Paghunong

Sister Tanner

Naghunahuna ako kalabut sa hisgutanan sa pagmatuto sa mga anak nga aduna siguro’y mga tawo nga nagtana-aw kanato kinsa lain ang paminaw sa ilang kaugalingon. Sa akong hunahuna ang kalainan tali sa sumbanan ug sa reyalidad sa inadlaw-adlaw nga kinabuhi usahay daw dako kaayo alang kanato isip mga inahan ug mga amahan. Apan nagtuo ako nga ang pagkainahan ug amahan usa ka mahangturon nga tahas, usa ka mahangturon nga katungdanan, ug kana nga katungdanan ug sa bisan unsa nga katungdanan, nabulahan kita sa balaan nga tabang. Nagkinahanglan kita niana nga balaan nga tabang, ug nagkinahanglan kita niana nga espiritu uban kanato

samtang kita nagmatuto sa atong mga anak. Gani, sa akong hunahuna sama ni Eliseo, nagkinahanglan kita og doble nga bahin niana nga espiritu samtang kita nagmatuto sa atong mga anak. Ako nagtuo nga nabulahan kita niana. Kini mga anak sa atong Langitnong Amahan, dili lamang kay atoa. Sila Iyang espiritu nga mga anak, ug Siya mopanalangin kanato og doble nga bahin niana nga espiritu.

Elder Oaks

Ug ang ubang bata mas lisud lang gayud kaysa uban. Walay ingon niana nga parehong matagad ang tanang mga bata sa atensyon sa ginikanan o sa ubang importante nga mga desisyon nga gikinahanglan. Mahimo nga magkapareho kita sa pagkabahin sa kabtangan samtang kita mopili o dili mopili, apan sigurado nga dili kita magkapareho sa pagkabahin sa oras kay ang mga panginahanglan managlahi.

Sister Beck

Nakakita ako og ehemplo sa pagbahin sa oras sa kaugalingon nakong panimalay samtang nagdako. Ang kamagulangan nako nga igsuong babaye, ang kinamagulangan sa 10, nabungol sa dihang dos anyos pa siya. Ang akong mama dili makaingon, “Hatagan nako og 10 minutos kining bataa ug 10 minutos sa nagsunod.” Walay duda nga kadto nga anak nga babaye gigahinan gayud og daghang oras diha sa pamilya.

Naghunahuna usab ako nga ang tabang ug gahum sa usa ka *na-sealed* nga mahangturon pamilya nagagikan sa templo. Sama sa stake president nga gihatagan og mga yawe ug gahum ug awtoridad, ug ang bishop adunay mga yawe ug awtoridad sa pagdumala sa iyang ward ug sa pagpangulo didto, ang mga ginikanan didto sa templo gihatagan og gahum nga makadawat og mga tubag, sa pagdawat og pagpa-dayag aron pagresulbar sa unsay kinahanglan nilang resulbahon.

Elder Oaks

Kabahin niana nga panan-awon mao ang pagka-amgo nga ang Dios mihatag niini, sa Iyang mga anak, sa gahum sa pagpili. Ug ang panahon moabut diha sa ilang pagkahingkod nga sila kinahanglang mohimo og mga pagpili ug mao ang manubag niini.

Kanunay gayud nga makalolooy kon ang mga ginikanan magpas-an sa pagkasad-an sa tibuok nilang hingkod nga kinabuhi tungod sa matag desisyon nga gihimo sa ilang mga anak. Kita dili, dili ug dili gayud mohunong. Ug kita responsable sa pagtudlo og husto nga mga baruganan ug mobuhat sa tanan natong mahimo nga may gugma ug pag-aghat ug uban pa. Kining tanan mga baruganan sa priesthood alang sa pagbansay sa awtoridad sa pamilya ingon man usab sa Simbahan. Apan sa katapusang pag-analisar, ako moingon ngadto sa akong isig ka hingkod nga mga ginikanan ug mga apohan, padayon sa pag-ampo, padayon sa pagsulay, apan biya-i kanang palas-anon sa pagkasad-an kay ang mga tawo nga gihatagan og gahum sa pagpili makahimo og sayup nga mga pagpili. Usahay ang bugtong paagi nga makat-on ang mga tawo mao ang paghimo og usa ka pagpili ug tan-awon ang sangputanan niini, ug dayon kita mosalig sa hilabihan nga gahum sa Pag-ula sa atong Ginoo ug Manluluwas nga si Jesukristo. Ug adunay pipila lamang gayud ka mga sala nga mahimo nato dinhi sa mortalidad, sa tukma nga mga baruganan, nga dili mapasaylo pinaagi sa gahum sa Pag-ula sa atong Ginoo.

Pagmugna og usa ka Maamumahon nga Palibut

Sister Lant

Igo na ba ang atong naistorya kabahin sa tinuod nga pagmahal sa usag usa? Naggamit kita og daghang mga pulong mahitungod sa paagi kon unsaon nato sa pagtudlo ang atong mga anak ug unsa ang

mga butang nga gikinahanglan natong buhaton diha sa atong mga panimalay, apan sa akong hunahuna kinahanglan lamang nato nga mohigugma sa usag usa. Nakadungog ako og pamahayag nga walay mas molabaw pa nga mahimo sa amahan alang sa iyang mga anak kaysa paghigugma sa ilang inahan. Ug mao usab kana alang sa matag sakop sa pamilya—sa pagpa-ngita gayud og mga paagi aron ipakita ug isulti ug ipahayag kana nga gugma.

Elder Holland

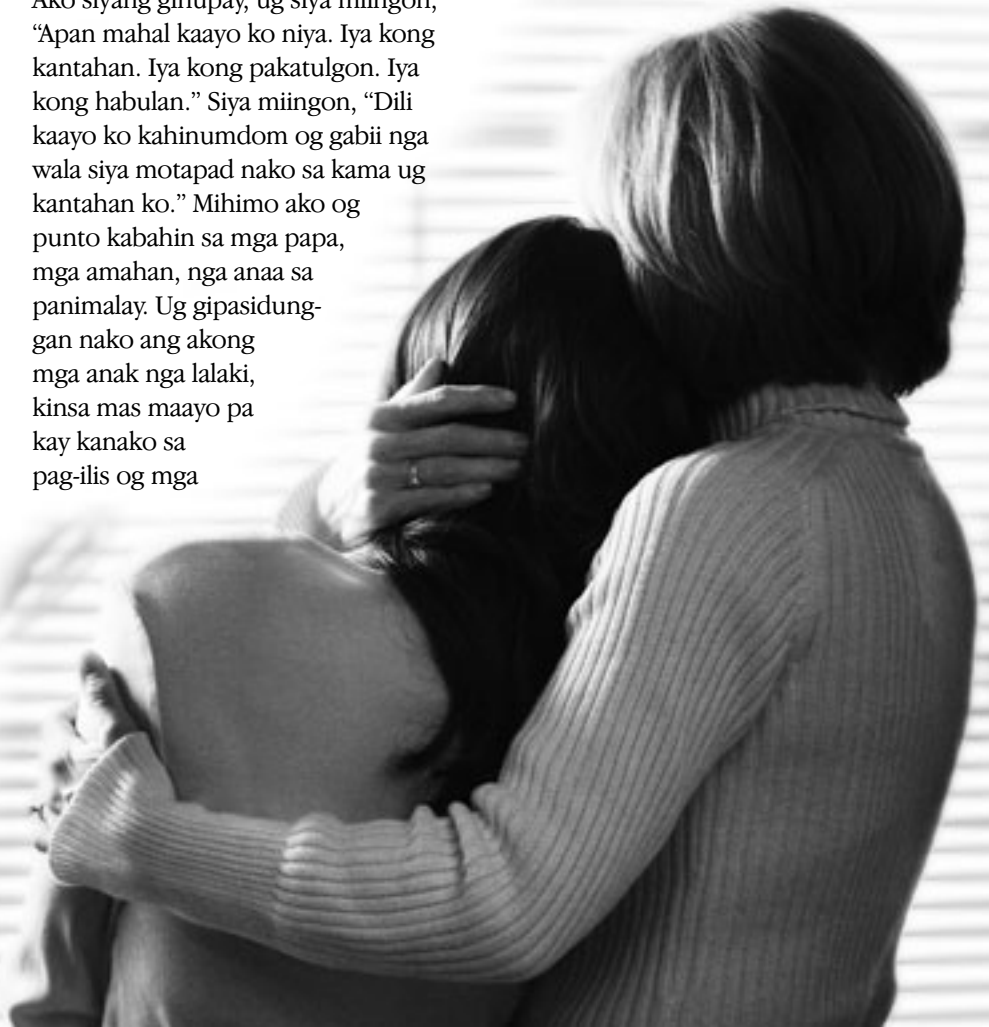
Maingon nga gipaningkamotan gayud nato diha sa Simbahan nga mapundok ang mga tawo diha sa panimalay, lakip na ang Amahan. Adunay pagdapit ngadto sa Amahan ug Inahan nga maanaa gayud silang duha sa panimalay kutob sa mahimo.

Ang amahan sa akong asawa namatay dili pa lang dugay, ug siya nagbangutan sama nga ang usa ka anak nga babaye nawad-an sa iyang amahan. Ako siyang gihupay, ug siya miingon, “Apan mahal kaayo ko niya. Iya kong kantahan. Iya kong pakatulgon. Iya kong habulan.” Siya miingon, “Dili kaayo ko kahinumdom og gabii nga wala siya motapad nako sa kama ug kantahan ko.” Mihimo ako og punto kabahin sa mga papa, mga amahan, nga anaa sa panimalay. Ug gipasidunggan nako ang akong mga anak nga lalaki, kinsa mas maayo pa kay kanako sa pag-ilis og mga

diaper ug sa pagdala sa mga bata sa simbahan.

Sister Lant

Sa akong hunahuna adunay usa ka gamhanang impluwensya sa kalibutan nga mosulay sa pagbira kanato dili lamang pagawas sa panimalay, apan sa pagpalayo gikan sa mga butang nga importante kaayo. Sa tan-aw nako sa unsay mopahilayo kanato sa mga pamilya, usahay mao ang kaadunahan kaayo, ug usahay mao ang kakabus kaayo. Apan kining tanan may kalabutan sa materyal nga mga butang. Sa akong hunahuna kinahanglan gayud kitang mag-amping sa pagtan-aw sa atong mga kinabuhi ug mga prayoridad—Bisi ba kaayo kita? Sobra ba kaayo ang atong paningkamot? —ug tan-awon ang mga butang nga mohimo gayud og kalainan sa mga kinabuhi sa atong mga anak ug

mosiguro nga dili ang espirital nga mga butang ang atong gipadaplin.

Sister Beck

Paminaw nako wala kini magkinahanglan og daghang kalihokan o oras aron pagsunod sa plano sa Ginoo. Mahimo kini sa yano nga mga paagi. Sa akong hunahuna usa sa mga importante kaayo nga mga konsepto nga kinahanglang mahuptan sa mga ginikanan kalabut sa panimalay mao ang pagmugna og pagbati diha sa panimalay. Kasagaran moingon kita nga kini ang mga buluhaton o mosukod kita sa mga butang pinaagi sa mga kalampusan o mga butang o mga listahan. Apan makahimo kita sa paghunahuna og usa ka palibut diin ang usa ka butang mahimong motubo. Ang pulong *pag-amuma* nagpasabut nga tabangan ang usa ka butang nga motubo. Walay butang nga motubo sa uga kaayong lugar o bugnaw kaayo o gahi kaayo ang yuta. Ang trabaho sa mga ginikanan sa pagmatuto sa mga anak mao ang pagmintinar niana nga palibut diin ang mga butang makatubo uban sa Espiritu, diin may pagtuo ug paglaum ug gugmang putli.

Nakakita ako og talagsaon nga inahan didto sa Mexico sa yano nga panimalay. Gamay ra ang iyang nataran sa gawas sa iyang atubangang pultahan, ug aduna siya'y gipintal nga drowing nga tanaman sa bongbong. Siya walay yuta nga katamnan. Siya adunay bongbong, mao nga nagdrowing siya og garden, nga may mga bulak ug kakahoyan ug *fountain*. Gusto niyang magmugna og palibut alang sa paguswag sa iyang pamilya. Pagkaanindot sa iyang hunahuna nga maghimo og lugar para sa iyang pamilya aron makabaton niana nga panan-awon.

Elder Oaks

Ang akong inahan ganahan kaayong mokutlo sa mga pulong ni Pearl Buck, kinsa miingon, “Gihigugma nako ang akong mga anak sa tibuok nakong kasingkasing, apan dili ko sila

mahigugma sa tibuok nakong panahon.”⁶ Ug mao nga mainampingon kaayo siya sa limitado niyang panahon human nga siya ang nanginabuhi sa pamilya. Mainampingon kaayo siya sa among gibuhay sa daginoton nga oras nga kami nahatagan og kahigayunan nga magkauban. Gusto niya nga manag-uban kami nga magbuhay sa among mga proyekto. Gihunahuna ko kana karon nga may dakong gugma kaysa pagkasinati nako nianang panahona. Ingon og si mama kanunay nga nag-organisar kanamo aron limpyohan ang garahe. Apan gihinumduman ko kana, ug naamgohan nako nga naninguha siya sa importante kaayo nga buhat sa pagkaginikanan sa dungan nga pagpatrabaho sa mga bata ug uban sa ilang mga ginikanan.

Mas nag-anam kana og kalisud buhaton sa ubang mga katilingban sa siyudad nga gipuy-an sa daghan. Ang mga tawo sa wala pa kaayo mapalambo nga mga bahin sa kalibutan diin ang bana ug asawa ug mga anak manag-ubang nagtrabaho sa mga basakan walay sama niana nga problema. Apan ang baruganan maggamit bisan asa, ug hilabihan kini ka importante para kanato.

Mga Baruganan sa Pag-atiman sa Panimalay [Homemaking]

Sister Lant

Namulong kamo kabahin sa mga baruganan. Sa akong hunahuna mao gayud kana ang unsay atong paingnan sa tanan niini nga panaghisgutan kay ang mga pamilya ug mga sitwasyon sa pamilya managlahi sa tibuok kalibutan. Apan ang mga baruganan sa pagtrabaho ug paghigugma ug pagkadili hakog ug pagpasaylo ug pagserbisyo, kadtong nag-una nga mga baruganan sa ebanghelyo mao ang atong angayang dangpan aron mahibalo kon unsaon sa pagmatuto sa atong mga anak, aron mahibalo kon unsaon sa pag-ugmad sa atong mga relasyon.

Elder Oaks

Sa akong hunahuna ang pamahayag sa pamilya naghatag kanato ug pipila ka mga baruganan nga kinahanglan natong ipasabut:

“Pinaagi sa balaan nga plano, ang mga amahan mao ang modumala sa ilang mga pamilya sa gugma ug pagkamatatung ug responsable sa paghatag sa mga gikinahanglan sa kinabuhi ug panalipod alang sa ilang mga pamilya. Ang mga inahan una nga responsable sa pag-amuma sa ilang mga anak.”—Wala kini mag-ingon nga *silang lang*.—“Niining sagrado nga mga kapangakohan, ang mga amahan ug mga inahan adunay katungdanan sa pagtabang sa usag usa ingon nga magkauban.”

Mahimong adunay kahimtang diin ang inahan kinahanglan nga mao ang nanginabuhi. Nagdako ako sa ingon niana nga panimalay. Ang panglawas sa amahan mahimong makapugong kaniya sa pagpahigayon sa usa ka buhat nga giila isip iyang responsibilidad. Apan ubos sa baruganan sa pagkapareho nga magkauban nga nagsulbad og mga problema, kini mahimong trabahoon sa tagsa-tagsa uban sa inspirasyon sa langit.

Sister Tanner

Sa akong hunahuna samtang kita naghisgut kabahin sa pag-atiman sa panimalay, nagkinahanglan kita og tino nga mga baruganan, nagkinahanglan kita og tino nga mga kahanas, ug ang kakulang sa mga kahanas sa *homemaking* [pag-organisar sa pamilya]—ug wala ako magpasabut sa paghimo lang og pan—nakamugna, sa akong hunahuna, og emosyonal nga pagkawalay kapuy-an nga may sama nga mga resulta sa tinuod nga pagkawalay pinuy-anan. Ang mga tawo nga walay kapauli-an nga anaa ang Espiritu, nga adunay emosyonal nga kalig-on, nga adunay mga baruganan nga atong gihisgutan, adunay daghan sa samang mga problema sa kawalay-paglaum, modangup sa drugas o imoralidad,

nga anaa sa mga tawo nga wala gayuy pinuy-anan. Ug aduna kita'y kahigayunan, ang mga inahan ug mga amahan nagtinabangay, nga mahimong *mga tig-atiman* sa panimalay, aron magmugna og palibut nga makahimo og panimalay. Ang panimalay dili lamang usa ka lugar; usa kini ka pagbati, ug usa kini usa ka diwa.

Elder Oaks

Nalipay ako nga naghisgut ka og homemaking tungod kay ang *homemaking* usa ka pulong nga negatibo sa hunahuna sa uban, ug dili kini angay. Apan kinahanglan kitang mohatag niini og kahulugan. Ang homemaking dili lamang ang pagluto og pan o pagpanglimpyo sa balay. Ang homemaking mao ang paghimo sa palibut nga angay sa pag-amuma sa atong mga anak ngadto sa kinabuhing dayon, nga mao ang atong responsibilidad isip mga ginikanan. Ug nga ang homemaking sama ra kadako sa responsibilidad alang sa mga amahan ingon man alang sa mga inahan.

Sister Lant

Ug nga ang panimalay, sa ingon, kinahanglan nga mao ang luwas nga dapit, ang dapit diin ang tanang mga sakop sa pamilya makaduol ug masayud nga sila gihigugma ug nga sila luwas gikan sa mga butang sa kalibutan ug nga sila OK ra.

Elder Oaks

Sa hisgutanan kabahin sa pagdelegar, siguro adunay daghang mga buluhaton sa housekeeping nga mahimong idelegar, apan walay mga buluhaton sa homemaking nga mahimong idelegar. Dili kita modelegar sa pagdumala og family home evening. Dili nato idelegar ang pamilya nga pag-ampo. Dili nato idelegar ang gugma sa inahan ug amahan alang sa mga anak o nianang panahon sa matag usa nga importante kaayo para sa pag-uswag. Maghimo kita og kalainan tali sa paglimpyo o paghan-

ay sa balay [*housekeeping*] ug pag-atiman sa panimalay [*homemaking*].

Sister Lant

Dili nato madelegar kadto nga mga responsibilidad, apan mapaambit nato kini.

Elder Oaks

Oo, makahimo kita.

Elder Holland

Unsay nakapatandog kanako sa dihang si Elder Oaks miingon nga “dili ka makadelegar” mao nga ikaw dili makadelegar niini ngadto sa komunidad, dili nimo kana madelegar ngadto sa pamatigayon—

Elder Oaks

Bisan sa Simbahan.

Elder Holland

O ngadto sa Simbahan. Mao kana ang akong punto. Atong hisgutang kabahin niana. Mopaingon kita sa ideya kon unsaon sa Simbahan pagtabang sa pamilya ug pagpanalangin sa pamilya. Adunay ubang mga butang nga dili ug kinahanglang dili gayud, tingali, himoon sa Simbahan o ni bisan kinsa kon kana may kalabutan gayud sa pamilya.

Pag-iskedyul sa mga Kalihokan

Elder Holland

Unsay hiniusa natong tambag para sa mga lider sa Simbahan sa pagtabang kanila sa pagbalanse sa pagtabang sa mga pamilya ug pag-iskedyul sa mga kalihokan? Ang kakulang sa panahon usa ka isyu dinha sa mga ward ug mga stake sa Simbahan.

Elder Oaks, unsa may tan-aw nato sa pag-iskedyul?

Elder Oaks

Mosulti ko ngadto sa mga bishop ug mga stake president, kinsa nangulo og mga ward council ug mga stake council. Kinahanglan nga maghunahuna kita kabahin sa mga panginahanglan sa mga ginikanan alang sa oras diha sa panimalay samtang kita

mag-iskedyul, dili lang basta mopaa-ngay og miting ug kalihokan sa kalendaryo sa Simbahan nga walay panumbaling kon unsay mahimo niana ngadto sa mga pamilya.

Elder Holland

Gusto kitang mopanalangin sa mga indibidwal, apan kinahanglan natong panalipdan ang pamilya isip usa ka yunit.

Sister Beck

Mga katuigan na ang milabay naghimo ako og gamay nga lagda para sa akong kaugalingon nga sa akong hunahuna magamit sa matag usa. Usa ka maayong rason nga adunay kalihokan sa ward o stake tungod kay nanginahanglan kita niini ug kini makapalig-on sa atong mga pamilya ug mga indibidwal. Ang bati nga rason nga adunay kalihokan tungod kay kini usa na ka tradisyon o adunay *holiday* nga kinahanglan natong saulogon. Kon maghisgut kita sa mga sumbanan sa ebanghelyo, nasayud kita sa mga panginahanglan. Magplano kita og mga kalihokan base niana nga mga panginahanglan, ug kon ang kalihokan sa milabay nga tuig maanindot, wala kini magpasabut nga himoon nato kini nga tradisyon.

Elder Oaks

Ug makaingon kita nga pinakamaayo kini kon ang mga iskedyul sa Simbahan mahunahunaon sa mga kahimtang sa pamilya, aron ang tanang kabug-at diha sa mga pamilya sa mga gabii sa semana ug mga katapusan sa semana dili sobra ra kaayo ug dili lamang mokuha sa posibleng mga panahon para sa pamilya nga magkapundok.

Kita kinahanglan nga modugang niana sa pahimangno nga kon kita motagana og dugang panahon sa pamilya, ang mga ginikanan kinahanglang modala og dugang responsibilidad sa pagsiguro nga dili lang kini makapataas sa mga sport, pagtan-aw

Kon ang usa ka ward council o presidency magtigum, sila kinahanglan mokonsiderar, “Unsaon namo pagsuporta ang pamilya?”

sa telebisyon, indibidwal nga mga kalihokan sa paugnat sa kusog, o partisipasyon sa daghan, maayo kaayo nga mga kalihokan sa komunidad alang sa kabataan. Wala kita mohimo sa simbahan nga makigtakos sa ubang mga kalihokan. Atong gipaningkamotan ang pagdisiplina sa paggamit sa mga miting sa Simbahan ug mga kalihokan sa Simbahan nga pabor sa pamilya. Ug ang pamilya kinahanglang mogamit nianang dugang nga oras imbis dapi-ton ang uban nga mogamit niini.

Sister Lant

Kahibalo mo, nagbutang kana og responsibilidad balik sa pamilya, dili ba?

Elder Oaks

Oo.

Mga Council sa Ward ug Pamilya

Sister Beck

Kon ang ward council magtigum o ang presidency magtigum, kasagaran sila maghisgut, “Unsaon man nato aron mosuporta ang mga tawo sa atong organisasyon?” o “Daghan kita og mga tawo diha; kita adunay daghan nga suporta.” Ug balikad gayud

kana. Kon ang ward council magtigum o ang presidency magtigum, kon sugdan nila sa pag-ingon, “Unsaon man nato sa pagsuporta ang pamilya?” Dayon unsay atong gibuhat mao ang usa ka resulta sa mga butang nga mosuporta sa pamilya ug dili balikad; sa akong hunahuna makahimo kitang tanan sa pagbali niana nga mga lente.

Elder Oaks

Ug dako kana nga hisgutanan sa mga ward council, diin ang usa ka grupo sama sa anaa kanato karon dinhi magtigum ug ang matag usa adunay ilang kaugalingong panan-aw. Ang bishop mao ang tighimo og desisyon, apan maminaw siya sa tanang mga grupo ug siya mahimong mohan-ay sa gidugayon sa oras sa kalihokan ug mopaangay sa mga iskedyul subay sa mga baruganan nga atong gihisgut.

Elder Holland

Gusto kong maghunahuna nga mahimong bililhon kini diha sa tunga-tunga niini nga panaghisgutan nga mohunong ug moingon ngadto sa audience sa Simbahan nga, bisan og

wala namo gitinguha ang pagbuhat niini, kami nag-modelo dinhi unsay gusto namong mahitabo diha sa mga kalalakin-an ug mga kababayan-an sa Simbahan.

Elder Oaks

Sa matag kultura.

Elder Holland

Sa matag kultura. Mao kini ang paagi nga angay isulti sa mga ward council. Gusto kong maghunahuna nga mao kini ang paagi nga mag-istorya ang mga bana ug mga asawa. Matinahuron kita; interesado kita; ang mga tawo adunay mga ideya; kita nag-paambit. Ug diha sa uban nga mga kultura—kini tibuok kalibutan nga sibya—kini mosukwahi sa tradisyon ug sa kasaysayan ug sa estilo sa ubang mga tawo. Apan ang kultura sa ebanghelyo kinahanglang kanunay nga mopatigbabaw. Ug kon wala pa kini nahimong lokal nga batasan o lokal nga tradisyon nga maminaw ngadto sa mga babaye o magbaton og dakong pagtahud nga gipakita niini nga mga babaye ngadto sa priesthood—ang tanan niini, manghinaut kami, nga kini magdala ngadto sa Simbahan sa panginahanglang sa pagpaminaw sa usag usa, paghigugma sa usag usa, magsultihanay, kuhaon ang pinakama-ayong mga ideya, mag-ampo para sa giya, ug magbaton og mas maayong mga pamilya ug mas maayong Simbahan isip resulta. Kinahanglang dili kana mao ang pinakaubos sa mga isyu nga gipadangat sa among sibya dinhi karong gabhiona.

Pagpahiangay sa mga Panginahanglang ug mga Kapanguhaan

Elder Oaks

Si Elder L. Tom Perry mihatag kanato og talagsaon nga baruganan sa tibuok kalibutan nga miting sa pagpa-ngulo pagka Enero 2003. Gusto nakong basahon ang pipila ka mga pulong nga iyang gihatag, sa paagi sa

paghatag na usab og gibug-aton niini. Kini labaw ka importante karon kaysa niadtong lima na ka tuig ang milabay sa dihang una niya kining gipahayag. Miingon siya:

“Ang sekreto sa pagtukod og usa ka branch o usa ka district, usa ka ward o usa ka stake mao ang pag-ila sa inyong mga miyembro, sa ilang mga abilidad, ug sa ilang mga panginahanglan, ug himoa ang inyong programa base sa mga pagpangulo nga anaa ug mga panginahanglan sa inyong mga miyembro....

“Sa inyong tanang pagabuhaton, hinumdumi nga ang mas daghan wala gayud magpasabut nga mas maayo. Pagtubo lamang sumala sa kadak-on ug sa kadugayon sa inyong yunit. Ipatunhay ang kalig-on sa inyong mga miyembro.”⁷

Makapalingkawas kini nga baruganan.

Sister Lant

Mao gayud. Ug naghunahuna ako kon unsaon kana sa pagpatuman, dayon, ngadto sa lider sa auxiliary, lider sa Primary diha sa ward. Kasagaran kamo motawag niana nga lider sa Primary, ug siya motan-aw diha sa programa sa Primary, ug siya maghunahuna, “OK, unsaon ko man sa pagbuhat niining tanang mga butang?” Ug iyang buhaton ang pagtrabaho nianang mga butanga, ug dayon tan-awon niya unsa pa’y iyang mabuhat.

Angay nga hatagan nato ang pamilya sa tanan natong trabaho diin kita gitawag sa pagbuhat, kay dili na kita kinahanglang mobuhat pa og dugang. Usahay mahimo natong himoon kana nga programa, motan-aw sa mga panginahanglan sa atong mga miyembro, ug motrabaho ra og gamay.

Elder Holland

Nagpahinumdom kini kanako nga si Elder Scott miingon nga usahay ang pagpalambo sa imong *calling* mao

ang pagtrabaho ra og gamay, dili daghan.⁸ Mas matagad ninyo kini pag-ayo, makapakita kamo og mas maayo nga paghukom. Inyong mapausbaw ang kalidad, apan ang gidaghanon sa trabaho mahimong diyutay ra, dili mas dako. Ingon kana ka makapalingkawas nga panabut, ako naghunahuna,—dili ang paglikay sa trabaho, dili mahimong usa ka ligoy, apan sa tinuoray, seryuso nga motan-aw sa dako nga larawan, lakip na ang dako nga larawan sa pamilya, ug tingali usahay motrabaho ra og gamay.

Sister Lant

Ug daghan kaayong mga higayon nga kining mga lider sa auxiliary makasarang gayud, makahimo sila sa pagbuhat og labihan ka daghan, nga kita mohimo og daghan kaayong trabaho. Kinahanglang bantayan nato ang atong mga kaugalingon nga dili mobuhat niana, magpokus diha sa mga tawo dili sa programa.

Kaalam ug Maayong Paghukom

Sister Tanner

Nakadayeg ako sa mga lider sa priesthood kinsa nagtan-aw sa mga sitwasyon sa pamilya sa dili pa sila mohimo og mga tawag. Ako nasayud nga ang mga tawag dinasig, apan nagkinahanglan usab kini og kaalam ug paghukom diha sa bahin sa mga lider sa priesthood.

Elder Oaks

Ang mga yunit nga kulang sa mga motrabaho adunay limitado nga gidaghanon sa aktibo nga mga miyembro, ug kinahanglan sila nga magmabinatayon gayud sa dili lang pagbutang og mga tawo sa mga *calling* pinaagi sa paggamit sa samang 10 ka mga tawo sa ward ug maghatag nilang tanan og upat o lima ka lainlaing mga *calling*. Dili kana mao ang paagi sa pagbaton og lig-on nga pamilya. Dili kini mao ang paagi sa pagbaton og lig-on nga

ward. Ang dinasig nga lider sa priesthood kinahanglang magsugod uban sa panabut nga ang bisi nga mga ginikanan dili angay nga adunay daghang mga *calling*.

Ang programa mahimo nga pamuban aron matubag ang mga kinahanglangon sa baruganan nga gitudlo ni Elder Perry nga gilatid nianang sibya sa tibuok kalibutan nga miting sa pagpangulo niadtong Enero 2003.

Elder Holland

Ug kaming tanan moila—ang tanan dinhi niini nga lamesa makahimo sa pag-ila—nga ang sakripisyo mao gihapon ang usa niadtong mga baruganan sa ebanghelyo ni Jesukristo. Nagsakripisyo kita alang sa usag usa bisan unsa pa nga mga relasyon sa pamilya. Inyo nang dad-on sa layo kaayo, ug kamo maglakip na sa mga tawo sa branch ug sa ward ug sa stake. Gitawag kitang tanan sa pagbuhat sa mga butang nga lisud para nato, ug kinahanglan kitang mohimo og pipila ka mga paghukom kabahin sa “Unsay atong buhaton aron sa pagpanalipod sa atong pamilya?” ug “Unsay atong buhaton aron sa pagpanalipod sa Simbahan?” “Unsaon man nato sa pagsiguro nga ang Simbahan molambo ingon man usab ang pamilya?”

Nagkinahanglan kitang makabaton sa kaalam ug paghukom aron makahimo sa pagbuhat niining tanan. Maingon lang nga dili nato kini mahimo tanan sa usa ka higayon, ug usahay dili kita kinahanglang mobuhat sa tanang mga butang nga nahimo na nato. Apan ako nagtuo nga mapanalanginan kita sa pagbuhat sa importante nga mga butang.

Sister Beck

Akong nahinumdom ang talagsaong pagtulun-an ni Elder Ballard sa dihang siya nagtudlo kanato nga magmahimong maalamon. “O, pagmaalamon,” siya miingon “sa pagpili niini nga mga butang.”⁹ Ang pagtulun-an

kabahin sa pagsakripisyo importante. Ang ubang mga sinugdanan sa akong pagpamatuod, kon ako mobalik sa dihang una akong miingon, “Talagsaon kini nga simbahan,” dihang nakita nako ang akong mga ginikanan nga nag-alagad ug naningkamot diha sa ilang mga *calling* ug nakat-on. Kana nagtudlo kanako og pipila ka mga butang. Ug diha ko’y mga kalisdanan ug naduol ngadto sa Ginoo pinaagi sa akong pag-alagad. Dili gayud ako moingon nga kadto pamilya o pag-alagad. Kinahanglan gayud nga adunay panaghiusa tali sa unsay atong pasalig ngadto sa Ginoo sa pagtabang sa pagtukod sa Iyang gingharian ug unsay atong gipasalig aron pagtukod og usa ka pamilya. Magkauban kini sila. Dili kini ang usa o ang lain.

Ang Kalipay sa Igpapahulay

Elder Holland

Mahimo ba akong mohangyo sa atong grupo ug sa mas dakong pundok diha sa Simbahan nga buhaton nato tanan kutob sa mahimo aron mabalik ang kalipay sa Igpapahulay. Wala na kita’y laing mahimo pa sa pagpausbaw sa panaghiusa sa pamilya diha sa Simbahan kaysa pagpahimulus sa Dominggo sa hingpit nga paagi. Ug kita nalipay niini. Ako nalipay niini. Sa sama ka bisi nako, ikalipay ko kaayo ang Dominggo. Apan ang una nga mga pamahayag sa kasulatan, ako naghunahuna og klaro ilabi na gayud sa Daang Tugon, hangtud ug lakip na ang mga pamahayag sa atong kaugalingong Doktrina ug mga Pakigsaad, mao ang mahitungod sa kalipay sa Igpapahulay, kalipay sa pagsimba, ug kalipayan sa Igpapahulay. Sigurado makahimo kita og mas maayo pa kon kauban kita sa Igpapahulay. Atong mapagamyang ang paghatag og mga buluhaton, sa pipila ka mga kahimtang, niining daghang mga buluhaton aron ang parehas ka importante nga aspeto sa pagsunod sa ebanghelyo mahitabo diha sa panimalay.

Sister Beck

Namulong ka usab kabahin sa adlawng Igpapahulay ug unsaon sa pagpalambo niana nga kasinatian. Kanunay akong maghunahuna nga ang pagkabisi ug ang mga buluhaton nga atong gibuhad sa Igpapahulay aron pag-atiman sa trabaho sa Simbahan mopahilayo kanato sa tinuod nga rason nga nong kita moadto man sa simbahan. Moadto kita aron bag-ohon ang atong mga pakigsaad. Ug kon ang mga pamilya mangandam alang niana ug magpokus niana sa ilang mga kasinatian sa Igpapahulay, magsugod niana, kita, sa akong hunahuna, makabaton og daghang kalampusan sa pagpanalangingin sa atong mga pamilya. Moadto kita aron sa pag-ambit sa sakramento, ug ang uban dugang lang ngadto niana. Dili kana pang-ikaduha nga kasinatian; mao kana ang unang rason nga kita moadto.

Usahay ako makahunahuna nga sa atong kabisi ang atong mga anak mawad-an niana nga mensahe tungod

sa atong pagdali-dali. Ug kinahanglang mao kana ang unang butang nga atong itudlo kanila.

“Dali, ug Pamahaw na Kamo”

Elder Holland

Sa matuod nga diwa sa homemaking, sa pinakamaayo ug pinakataas nga kahulugan niana nga pulong, manghinaut ako nga manglingkod kita pag-usab nga magkauban sa pagpangaon isip usa ka pamilya. Sa akong hunahuna hapit tanan nga *sociologist* nga wala gayuy kalabutan sa Simbahan moingon, ug nag-ingon sila, nga tingali wala na’y lain pa nga makapahiusa diha sa mga kalihokan sa pamilya kaysa magdungan sa pagpangaon.

Sister Beck

Usa ka ehemplo sa kasulatan nga usa sa akong mga paborito, anaa sa katapusang kapitulo sa Ebanghelyo ni Juan, diin ang Manluluwas diha sa dagat sa Galilea mipundok sa Iyang mga tinun-an. Siya adunay kalayo

Tingali wala nay lain pa nga makapahiusa sa dagan sa semana sa pamilya kaysa magdungan sa pagpangaon.

didto ug mga uling ug isda, ug Siya miingon, “Dali, ug pamahaw na kamo.” Karon, kana naghulagway og gamay kabahin sa pagpangandam. Ang pagkaon giandam na—usa ka pagpangaon sa pamilya, pwede nin-yong masulti—ug Siya midapit kanila sa pagduol ug sa pagpapamahaw, dili lang kay pahapiton ug pakaonon, apan paduolon ug papamahawon. Ug dayon ang kasulatan nag-ingon, “Dihang sila nangabusog,” Siya nagsu-god dayon sa pagtudlo kanila nianang talagsaong pagtulun-an kabahin sa pagpakaon sa Iyang mga karnero (tan-awa sa Juan 21:9–15). Adunay kahulu-gan ang dungan nga pagpangaon ug ang pag-relaks ug pagbaton niana nga pagbati didto. Unsa kaha’y mahitabo nianang Iyang pagtudlo kon wala pa Niya i-andam ang lugar sa pagtudlo niini?

Mimugna siya og kahan-ayan alang nianang talagsaong pagtudlo, ug oras kadto nga tingpangaon. Ug sa akong hunahuna gituyo kadto.

Pagkaput ngadto sa Doktrina

Elder Oaks

Sa tanan nga atong nahisgutan, sa akong hunahuna mahinungdanon kini alang kanato nga likayan ang pagsu-nod sa mga ehemplo sa kalibutan isip atong mga giya alang sa pagkaginika-nan ug kaminyoon ug tanan niadtong mga butanga nga adunay mahangtu-rong importansya. Naghunahuna ako sa tambag nga gihatag ni Apostol Pablo ngadto sa mga taga-Corinto. Narekord kini sa 2 Mga Taga-Corinto, kapitulo 6. Namulong siya ngadto niadtong kinsa nakadawat sa ebang-helyo, ug miingon siya, “[Ayaw kamo] pagpahiangay sa kaugalingong kauban sa mga dili magtotoo diha sa mao rang usa ka yugo; kay unsa may kigkomba-yahan sa pagkamatararung ug sa pag-kadautan?” (2 Mga Taga-Corinto 6:14). Nagsulti siya kanato nga dili kita maka-sarang sa pagbarug nga magtapad, nga

nahiusa sa kalibutan, kon naninguha kita sa paghimo niining mahinungda-non nga mahangturong mga desisyon.

Elder Holland

Ug para nako kon kita mokaput sa doktrina sa Simbahan—mobalik na usab ako sa atong ideya nga atong gisugdan niini nga panag-istoryaha-nay, ang ideya mahitungod sa usa ka plano ug tambag nga gihatag sa atong Amahan sa Langit ngari kanato sa wala pa kita moanhi dinhi—kon kita moka-put sa doktrina, makapadayon kita, makadawat kita og mga tubag sa atong mga pag-ampo, ug kita magpa-bilin nga natukod diha sa tinuod nga mga baruganan.

Kanunay akong naghunahuna, ug miingon ako sa akong kaugalingong mga anak, nga kadtong mga ginika-nan kinsa nagpadayon lapas sa Chimney Rock ug miagi sa Martin’s Cove (ug usahay wala na makalayo gikan diha), ug kadtong gagmay nga mga lubnganan nga gikatag tabok sa makasaysayanon nga talan-awon niini nga Simbahan—wala nila kana buhata alang sa usa ka programa, wala nila kini buhata alang sa sosyal nga kalihokan, gibuhat nila kini tungod kay ang hugot nga pagtuo sa ebanghelyo ni Jesukristo anaa sa ilang kalag; diha kini sa uyok sa ilang mga bukog. Mao lamang kana ang bugtong paagi nga malubong niadto nga mga inahan kana nga bata sa usa ka sudlanan sa pan [*breadbox*] ug mopadayon ug moingon, “Ang gisaad nga yuta atua didto. Makahimo kita niini paingon sa walog.”

Hinoon, tungod kana sa mga pakigsaad ug doktrina ug hugot nga pagtuo ug pagpadayag ug espiritu. Kon ato kanang huptan sa atong mga pamilya ug sa Simbahan, tingali daghan sa uban pang mga butang magsu-god sa pagkahitabo sa ilang mga kau-galingon. Tingali daghan sa uban pang mga butang ang mohunong sa pagka-importante ngari kanato. Gisultihan

ako nga kadtong mga karomata dili kaayo masudlan og daghan. Kinahanglan sila nga mopili unsa ang ilang dad-on. Ug tingali ang ika-21 nga siglo modasig kanato sa paghukom, “Unsay atong makarga niini nga karo-mata?” Mao kini ang sulod sa atong kalag; mao kini ang butang nga anaa sa uyok sa atong mga bukog. Makaangkon kita og bulahan nga pamilya ug Simbahan kon kita maka-himo sa pagkaput sa mga pagpadayag.

Elder Oaks

Elder Holland, sa akong hunahuna usa kana ka maayong hilisgutan sa pagtapos.

Elder Holland

Elder Oaks, Sister Beck, Sister Lant, Sister Tanner, sa ngalan niining tibuok nga Simbahan, salamat. Salamat sa inyong oras, inyong gugma, inyong pag-alagad, inyong kaugalingong pagsakripisyo, ug sa mga konbiksyon nga anaa sa inyong kalag mahitungod sa kinabuhi sa pamilya ug gugma sa pamilya diha sa ebanghelyo ni Jesukristo. Salamat. Ug mga kaissoonan, salamat kanin-yong tanan.

MUBO NGA MGA SULAT

1. “Ang Banay: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” *Ensign*, Nob. 1995, 102.
2. Gordon B. Hinckley, sa Conference Report, Abr. 2003, 64; o *Ensign*, Mayo 2003, 59; ug Conference Report, Okt. 1997, 94; o *Ensign*, Nob. 1997, 69.
3. Tan-awa sa “Thurber,” *Life*, Mar. 14, 1960, 108.
4. Basahon 8, mga linya 601–02.
5. M. Russell Ballard, “Great Shall Be the Peace of Thy Children,” *Ensign*, Abr. 1994, 60.
6. Tan-awa sa “At Home in the World,” *Marriage and Family Living*, Feb. 1942, 2.
7. “Bata kang Programa sa Yunit,” *Unang Tibuok Kalibutan nga Miting sa Pagbansay sa Pagpangulo*, Ene. 2003, 9.
8. Tan-awa sa Richard G. Scott, “Ang Doktrinal nga Pundasyon sa mga Auxiliaries,” *Tibuok Kalibutan nga Miting sa Pagbansay sa Pagpangulo*, Ene. 2004, 7.
9. Tan-awa sa M. Russell Ballard, sa Conference Report, Okt. 2006, 16–19; o *Ensign*, Nob. 2006, 17–20.

Usa ka Dalangpan gikan sa Kalibutan

PRESIDENTE THOMAS S. MONSONSA

Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw

Pagdala sa Langit nganha sa Atong mga Panimalay

Mga kaigsoonan, kini ubos sa espi-ritu sa pagka-mapainubsanon nga ako motapos niining dinasig nga miting. Ang atong mga hunahuna nasentro sa panimalay ug pamilya sama sa gitudlo kanato nga “ang panimalay maoy tinubdan sa mata-rung nga kinabuhi, ug way laing butang nga ikahulip niini o maka-himo sa importanting tuyo niini.”¹

Sa atong nasayran, adunay nagka-lain-lain nga klase ang mga pamilya. Ang uban adunay amahan, inahan,

mga igsoon, samtang ang uban mahi-mong nag-inusara nga ginikanan ug anak. Ang uban tingali nagbinugtong lamang.

Mao nga bisan unsang klaseha ang atong pamilya, kon sundon nato ang patakaran nga gitudlo kanato niini nga miting, mahiduol kita sa Ginoo ug mapahimutang ang langit dinhi sa atong mga panimalay.

Dihang si Jesus naglakaw sa abugon nga dalan sa mga kalungsuran ug balangay nga karon atong gitawag ug Balaan nga Yuta ug mitudlo sa Iyang mga disipulo pinaagi sa matahum nga Galilea, kasagaran gigamit Niya ang sambingay, sa pinulongan nga masab-tan kaayo sa katawhan. Kasagaran gipasabut Niya ang paglig-on sa pani-malay nga may kalambigitan sa kina-buhi sa mga naminaw.

Siya mipahayag, “Ang matag ... balay nga nagkabahin batok sa usag-usa dili makabarug” (Mateo 12:25). Unya Siya mipahimangno, “Tan-awa ang akong balay mao ang balay sa kahusay ... ug dili balay sa kagubot” (D&P 132:8).

Ang kalibutan anam-anam nga napuno sa kasamok ug kagubot. Gilibutan kita sa mga mensahe nga

supak sa unsay atong gihatagan og bili—nag-agni kanato sa pagtalikod sa butang nga “mahiyason, matahum, o maayo og dungog o dalaygon” (Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:13) ug mohangop sa nagpatigbabaw nga mga butang nga wala masubay sa ebang-helyo ni Jesukristo. Hinoon, kon ang atong pamilya maghiusa sa katuyoan, ug ang palibut sa kalinaw ug gugma mopatigbabaw, ang panimalay mahi-mong usa ka dalangpan sa kalibutan.

Kon kita nagluya o masakiton o walay kadasig, kaanindot nga maka-dawat og kahupayan gikan sa atong mga pamilya. Napanalanginan kita nga mahisakop ug may luna sa usa ka pamilya.

Usahay malaayan kita o samokan sa panimalay ug sa pamilya ug sa mao ra gihapon nga palibut. Ang atong balay ug pamilya mahimong kulang na sa kadasig, puol na ug ang laing dapit usahay tingali modala og dugang nga kahinam. Apan kon daghan na kaayo ang atong nasuroyan ug nasinati ug nakita kon unsa ra ka mubo ug kama-baw ang ikatanyag kanato sa kalibutan, ang atong pasalamat magkadugang sa kahigayunan nga mahimong bahin sa usa nga atong kasandigan—ang pani-malay ug pamilya ug kamaunungon sa mga minahal. Atong mahibaloan unsay ipasabut sa paghiusa sa pagbuhat sa buluhaton, sa pagtahud, sa pagkahisa-kop. Atong makat-unan nga walay bisan unsa nga makahulip sa dapit sa balaan nga relasyon sa pamilya.

Tanan kita nahinumdom sa panima-lay panahon sa atong pagkabata. Sa kadaghanan nato, wala kita maghuna-huna kon ang atong balay dako ba o gamay, ang mga silingan sunod ba sa uso o timawa. Hinoon, atong gikalipay ang mga kasinatian nga giambitan isip usa ka pamilya.

Samtang kita mag-ampo uban sa atong pamilya matag adlaw, makatabang kita sa pagsangkap sa proteksyon nga atong gikinahanglan pag-ayo sa karon nga kalibutan.

Si Margaret Thatcher, sa primero ministro pa siya sa Great Britain, mipahayag niining tulukibon nga pilosopiya: “Ang pamilya mao ang nagmugna sa usa ka katilingban. Usa kini ka tungahaan sa mga bata, usa ka eskwelahan, usa ka hospital, usa ka dapit-kalingawan, usa ka dapit nga kadangpan ug usa ka dapit nga kapahulayan. Naglangkob kini sa kinatibuk-an sa katilingban. Mihulma kini sa atong mga gituhoan; pagpangandam kini sa nahibilin sa atong kinabuhi.”²

Tuguti ko nga mosugyot og tulo ka mga sumbanan sa pagatabang pagsiguro nga ang atong mga panimalay mamahimong mga dalangpan sa kalipay.

Usa ka Kinaiya sa Pag-ampo

Una, atong tukuron ang usa ka kinaiya sa pag-ampo.

Isip katawhan, dili ba kita magma-pasalamaton nga ang pag-ampo sa pamilya ato gihapon nga ginabuhat?

Walay laing mas matahum nga tanawon sa tibuok kalibutan kay sa makakita og pamilya nga duyog nga nag-ampo. Ang Ginoo nagtudlo nga mag-ampo kita isip pamilya dihang Siya miingon, “Pag-ampo uban sa inyong banay ngadto sa Amahan, sa kanunay sa akong ngalan, aron ang inyong mga asawa ug mga anak mapanalanginan” (3 Nephi 18:21).

Samtang kita mag-ampo uban sa atong pamilya matag adlaw, makatabang kita sa pagsangkap sa proteksyon nga atong gikinahanglan pag-ayo sa karon nga kalibutan.

Usa ka Librarya sa Pagkat-on

Ikaduha, unta ang atong mga panimalay mahimong usa ka librarya sa pagkat-on.

Ang importanting bahin sa atong librarya sa pagkat-on mao ang maayong mga basahon. Ang pagbasa maoy usa sa tinuod nga kalipay sa kinabuhi. Sa atong panahon sa nagka-

daiyang kultura, nga daghan sa atong masugatan puro pinutlan, sinundog, inusab, gipisa-pisa, ug natingub na, makadasig ug makahupay sa hunahuna ang mag-inusara nga magbasa og usa ka maayo nga basahon.

Si James A. Michener, prominente nga tigsulat, misugyot: “Kon unsa ang gipangbasa sa mga kabatan-onan niini mao usab ang dangatan sa usa ka nasud. Ang ilang mga baruganan mahulma diha, ang mga tumong niini mobarug nga lig-on.”

Ang Ginoo mitambag, “Pangitaa ninyo gikan sa labing maayong mga basahon ang pulong sa kaalam; pangitaa ang pagtulun-an, gani pinaagi sa pagtuon ug usab pinaagi sa pagtuo” (D&P 88:118).

Siyempre, ang mga kasulatan nagtanyag sa matuod nga librarya sa pagkat-on nga akong gipamulong. Basahon nato kini kanunay, mag-inusara man o kauban sa pamilya, nga kita malamdagan ug malig-on ug mahiduol sa Ginoo.

Usa ka Kabilin sa Gugma

Ikatulo, hinaut nga atong mata-gamtam ang usa ka kabilin sa gugma.

Maingon nga ang gamayng mga leksyon sa gugma masunod sa mga bata samtang hilom nilang gisunod ang mga ehemplo sa ilang mga ginikanan. Siguroon nato nga ang atong mga ehemplo angayang sundon. Kon ang atong mga panimalay nagdala og kabilin sa gugma, dili nato madawat ang silot nga sama sa pagbadlong ni Jacob ingon sa nahisulat sa Basahon ni Mormon: “Kamo nakasamad sa mga kasingkasing sa inyong malumong mga asawa, ug nakawagtang sa pagsalig sa inyong mga anak, tungod sa inyong ngil-ad nga mga panig-ingnan sa ilang atubangan; ug ang mga bakho sa ilang mga kasingkasing

misaka ngadto sa Dios batok kaninyo” (Jacob 2:35).

Gani, hinaut ang atong mga pamilya ug mga panimalay mapuno sa gugma: gugma sa matag usa, gugma sa ebanghelyo, gugma sa atong isig ka tawo, ug gugma sa atong Manluluwas. Ang sangputanan, mas mahiduol ang langit dinhi sa yuta.

Hinaut mahimo nato ang atong mga panimalay nga mga dalangpan diin ang atong mga sakop sa pamilya gusto gayud nga mobalik.

Usa ka Paghandum nga Makapauli

Ang uban kaninyo makahinumdum sa istorya sa usa ka batan-on kaayo nga lalaki nga gikidnap gikan sa iyang mga ginikanan ug panimalay ug gidala ngadto sa usa ka barangay nga layo kaayo. Ubos niini nga mga kahimtang ang gamay’ng bata nahimong bayong-bayong nga wala gayud mahinumdum sa iyang mga ginikanan o panimalay. Sa iyang pagdako, misulod sa iyang kasingkasing ang paghandum nga makapauli balik sa mga ginikanan ug panimalay.

Apan asa man pangitaa ang panimalay? Asa man kaha makita ang iyang inahan ug amahan? O, kon unta mahinumdum siya bisan sa ilang mga pangalan, dako unta ang purohan. Nangingkamot siya sa paghinumdum bisan gamay sa iyang pagkabata.

Usa ka adlaw, sama sa kidlap sa inspirasyon, nahinumduman niya ang bagting sa usa ka kampana, gikan sa tore ibabaw sa simbahan sa barangay, nga mobagting matag Dominggo sa buntag. Gikan sa usa ka barangay ngadto sa usa ka barangay ang batan-on misuroy, gipaminaw ang pamilyar nga bagting sa kampana. Ang ubang kampana daw susama, ang uban lahi ra sa bagting nga iyang mahinumduman.

Sa kadugayan ang gikapoy nga batan-on nagbarug usa ka Dominggo atubangan sa usa ka simbahan sa usa ka kasagaran nga lungsod. Gipaminaw niya og maayo samtang ang kampana misugod pagbagting. Pamilyar ang bagting, lahi kay sa uban nga iyang nadungog, gawas sa kampana nga mibagting sa iyang panumduman panahon sa iyang pagkabata. Oo, mao kini ang kampana. Mao gayud kana nga bagting. Napuno sa luha ang iyang mga mata, ug ang iyang kasingkasing milukso sa kalipay. Ang iyang kalag gisanapan sa pasalamat. Ang batan-on miluhod, mihangad ngadto sa kampana—gani ngadto sa langit—ug sa usa ka pag-ampo sa pasalamat mihunghong, “Salamat sa Dios. Nauli na ako.”

Ganahan ko sa mga pulong nga makita sa himno:

Pinalangga kong panimalay, bisan
asa man ako,

Sa lahi nga yuta o sa kadagatan nga
layo,

Gihambin sa akong kasingkasing,
Manglabay man ang panahon, Ang
dugang nga pagpangga kanimo
gihandum!

Bisan sa akong palibut nga mata-
hum,

Mga higala mabination ug matinud-
anon,

Bisan sa kasadya ug mga awit nagli-
but kanako,

Ang kasingkasing ug kalag ko nag-
handum kanimo.³

Hinaut maningkamut kita sa paghimo sa atong mga panimalay nga dalangpan sa gugma ug kalinaw ug kalipay, diin ang Espiritu sa Ginoo mopuyo. Kini mao ang akong pag-ampo alang kanatong tanan, sa pangalan ni Jesukristo, amen.

MUBO NGA MGA SULAT

1. David O. McKay, sa *Family Home Evening Manual* (1965), iii.
2. Sa Nicholas Wood, “Thatcher Champions the Family,” *The Times*, Mayo 26, 1988, 24.
3. “O Home Beloved,” *Hymns*, no. 337.

ANG BANAY

USA KA PAMAHAYAG NGADTO SA KALIBUTAN

ANG UNANG KAPANGULOHAN UG KONSEHO SA NAPULOG DUHA KA MGA APOSTOLES SA ANG SIMBAHAN NI JESUKRISTO SA MGA SANTOS SA ULAHING MGA ADLAW

KAMI, ANG UNANG KAPANGULOHAN ug Konseho sa Napulog Duha ka mga Apostoles sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, sa maligdong nga paagi mopahayag nga ang kaminyoon tali sa usa ka lalaki ug sa usa ka babaye gi-orden sa Dios ug nga ang banay mahinungdanon ngadto sa laraw sa Tiglalang alang sa walay katapusan nga destinasyon sa Iyang mga anak.

ANG TANAN NGA MGA TAWO—lalaki ug babaye—gilalang diha sa hitsura sa Dios. Ang matag usa hinigugmang nga anak nga lalaki ug babaye sa langitnong mga ginikanan, ug, sa ingon, ang matag usa adunay mga kinaiya sa pagkadios ug kalagmitan nga mahimong usa ka dios. Ang pagkalalaki ug pagkababaye mao ang mahinungdanon nga kinaiya sa tagsa-tagsa sa kinabuhi nga wala pa dinhi sa yuta, sa pagkamortal, ug sa walay katapusan nga pag-ila ug katuyoan.

SA KINABUHI NGA WALA PA DINHI SA YUTA, ang espiritu nga mga anak nga lalaki ug babaye nakaila ug nagsimba sa Dios ingon nga ilang Amahan sa Kahagturan ug midawat sa Iyang laraw nga naghatag og higayon sa Iyang mga anak nga makaangkon og pisikal nga lawas ug makaangkon og yutan-on nga kasina-tian sa paglambo ngadto sa kahingpitan ug sa katapusan makakab-ot sa iyang walay katapusan nga kapalaran ingon nga usa ka manununod sa kinabuhing dayon. Ang balaan nga laraw sa kalipay makahimo sa mga relasyon sa banay nga magpada-yon human sa kamatayon. Sagrado nga mga ordinansa ug mga pakigsaad nga anaa sa balaan nga mga templo makapahimo alang sa tagsa-tagsa sa pagbalik ngadto sa atubangan sa Dios ug alang sa mga banay nga magkahiusa sa kahagturan.

ANG UNANG SUGO nga gihatag sa Dios ngadto ni Adan ug Eva mao ang mahitungod sa posibilidad alang kanila isip bana ug asawa nga mahimong mga ginikanan. Kami mopahayag nga ang sugo sa Dios alang sa Iyang mga anak sa pagdaghan ug pagpuno sa yuta nagpabilin nga malig-on. Kami sa dugang mopahayag nga ang Dios misugo nga ang sagrado nga mga gahum sa paglalang pagagamiton lamang tali sa lalaki ug babaye, kinsa legal nga naminyo isip bana ug asawa.

KAMI MOPAHAYAG sa mga paagi diin ang mortal nga kinabuhi gilalang nga gipahimutang sa Dios. Kami mopamatuod sa pag-kabalaan sa kinabuhi ug sa iyang pagkamahinungdanon diha sa walay katapusan nga laraw sa Dios.

ANG BANA UG ASAWA adunay ligdong nga kapangakohan sa paghigugma ug pag-amuma alang sa usag-usa ug alang sa ilang mga anak. 'Ang mga anak kabilin sa Ginoo' (Mga Salmo

127:3). Ang mga ginikanan adunay sagrado nga katungdanan sa pag-amuma sa ilang mga anak sa paghigugma ug pagkamatatung, sa pagsangkap alang sa ilang pisikal ug espirituhanon nga mga panginahanglan, sa pagtudlo kanila, sa paghigugma ug pag-alagad sa usag-usa, sa pagsunod sa mga sugo sa Dios ug kinsa mosunod sa mga balaod sa ilang nasud bisan asa sila magpuyo. Mga bana ug asawa—mga inahan—ug mga amahan—adunay tulubagon sa atubangan sa Dios sa pagtuman niini nga mga kapangakohan.

ANG BANAY gi-orden sa Dios. Ang kaminyoon tali sa lalaki ug babaye mahinungdanon ngadto sa Iyang walay katapusan nga laraw. Ang mga anak adunay katungod nga matawo ngadto sa mga ginikanan kinsa naminyo, maamuhan sa usa ka amahan ug sa usa ka inahan nga nagtahud sa mga panaad sa kaminyoon uban sa hingpit nga pagkamatinuoron. Ang kalipay diha sa kinabuhi sa banay labaw nga makab-ot kon gipasikad diha sa mga pagtulun-an sa Ginoong Jesukristo. Malampuson nga mga kaminyoon ug mga banay natukod ug napadayon diha sa mga baruganan sa hugot nga pagtuo, pag-ampo, paghinulsol, pagpasaylo, pagtahud, gugma, kalooy, buhat ug maayong makali-ngaw nga mga kalihokan. Ang laraw sa Dios, mao nga ang mga amahan mangulo sa ilang mga banay diha sa gugma ug sa pagkamatatung, may kapangakohan sa pagsangkap sa mga kinahanglanon sa kinabuhi ug sa pagpanalipod alang sa ilang mga banay. Ang unang mga kapangakohan sa mga inahan mao ang pag-atiman sa ilang mga anak. Niining sagrado nga mga kapangakohan, ang mga amahan ug mga inahan adunay katungdanan sa pagtabang sa usag usa ingon nga magkauban. Kakulangan, kamatayon, o laing mga kahimtang mahimong manginahanglan sa pagsagop o sa pag-usab niini nga mga kalihokan sa pag-amuma alang sa banay. Ang uban nga mga kabanay kinahanglan nga motabang kon gikinahanglan.

KAMI MOPAHIMANGNO nga ang tagsa-tagsa kinsa makalapas sa mga pakigsaad sa kaputli, kinsa moabusos sa ilang kapikas o mga anak, o kinsa mapakyas sa pagtuman sa mga kapangakohan sa banay moabut ang adlaw nga mobarug nga adunay tulubagon sa atubangan sa Dios. Dugang pa, kami mopahimangno nga ang pagkabungkag sa banay makadala sa tagsa-tagsa, sa komunidad, ug sa nasud sa mga katalagman nga gipanagna sa karaan ug sa bag-o nga mga propeta.

KAMI NAGTAWAG sa may kapangakohan nga mga lumulupyos ug mga opisyal sa gobyerno bisan asa sa pag-awhag sa mga tawo sa paghimo niadtong mga butang nga gihimo sa pagpadayon ug sa paglig-on sa banay isip sukaranan nga yunit sa katilingban.

Kini nga pamahayag gibasa ni Presidente Gordon B. Hinckley isip bahin sa iyang mensahe sa Tigum sa Kinatibuk-ang Kapunongan sa Kahupayan nga gihimo sa Septyembre 23, 1995, sa Dakbayan sa Salt Lake, Utah.

ANG SIMBAHAN NI
JESUKRISTO
SA MGA SANTOS
SA ULAHING MGA ADLAW

